

Manifestacija politične zrelosti

pomurskega ljudstva

94 Odstotkov na nedeljskih volitvah

Izvoljena zvezna poslanca:

Janez Hribar in Ivan Kreft

Po podatkih, ki smo jih dobili z naših volišč, je bilo v Pomurju vpisanih v volilne imenike 84.405 volivcev. Na nedeljskih volitvah poslancev Zveze in Republiške ljudske skupščine je v vsem okraju glasovalo 79.340 ali 94 odstotkov vpisanih volivcev.

Kandidat za zveznega poslanca Janez Hribar je dobil v svojem volilnem okraju (Prekmurje brez beltinske občine) skupno 45.369 glasov. V tem volilnem okraju je glasovalo 94,42 odst. vpisanih volivcev. V drugem volilnem okraju za zveznega poslanca (desni breg Mure z beltinsko občino) so volivci oddali za prvega in drugega kandidata — Ivan Kreft, Tone Truden — skupno 28.597 glasov. Glasovalo je 93,45 odst. vpisanih volivcev. Prvi kandidat Ivan Kreft je dobil 19.095, drugi kandidat Tone Truden 9.300 glasov.

V volilnem okraju M. Sobota je za oba poslanska kandidata za republiški zbor — Franc Rogl, Karel Lutar — glasovalo 8758 volivcev. Volilna udeležba znaša 96,48 odstotkov vpisanih volivcev. Prvi kandidat je dobil 2383, drugi kandidat 5875 glasov. V drugem volilnem okraju M. Sobota (Goričko) je znašala volilna udeležba 96 odst. vpisanih volivcev, za kandidata Borisa Kocjančiča je bilo oddanih 5137 glasov. V volilnem okraju Cankova — Grad je kandidiral Rudi Čučinovič. Dobil je 8866 glasov ob volilni udeležbi 94,76 odst. vpisanih volivcev. V volilnem okraju Petrovci-Salovci je za prvega kandidata, Kolomana Korpiča glasovalo 4921, za drugega kandidata Janeza Kerčmarja 748 volivcev; volilna udeležba 94,76 odst. vpisanih volivcev. V volilnem okraju Martianci je volilo 98,07 odst. vpisanih volivcev in kandidat Franc Sebnjanec je dobil 6048 glasov. V prvem volilnem okraju Lendava (madžarska narodna manjšina) je dobil prvi kandidat Stefan Gyöffi 3784 glasov, drugi kandidat Sabo inž. Jože 2521 glasov. Glasovalo je 92,72 odst. vpisanih volivcev. V drugem volilnem okraju Lendava sta kandidirala Milan Frančeskin in Miroslav Naglič. Glasovalo je 87,75 odst. vpisanih volivcev. Prvi kandidat je dobil 5042, drugi kandidat 2822 glasov. V volilnem okraju Lutomer je volilo prvega kandidata Aleksandra Pirherja 4704 volivcev, za drugega kandidata Janka Korona je bilo oddanih 4009 glasov. V tem okraju je znašala volilna udeležba 93,85 odst. vpisanih volivcev. V volilnem okraju Videm ob Ščavnici so zabeležili 95,17 odst. volilno udeležbo, za kandidata Joško Slaviča je glasovalo 3187 volivcev. V volilnem okraju Gornja Radgona je dobil prvi kandidat Marija Levar 5489, drugi kandidat Milko inž. Milena 3117 glasov. Volilna udeležba 97,35 odst. vpisanih volivcev. V volilnem okraju Beltinci je kandidiral Ivan Horvat; zanj je oddalo svoje glasove 7514 volivcev ob volilni udeležbi 88,56 odst. vpisanih volivcev.

Zelo zadovoljiva udeležba volivcev je bila pri glasovanju za zvezne poslance; prvi prekmurški volilni okraj, drugi prečki. Volilni okraji za republiške poslance so se po udeležbi volivcev pri glasovanju razvrstili takole: Martianci, Gornja Radgona, Murska Sobota I, Murska Sobota II, Videm ob Ščavnici, Cankova — Grad in Petrovci-Salovci, Lutomer, Lendava I, Beltinci in Lendava II.

V zveznem zboru Zvezne ljudske skupščine bosta po temtatem zastopala volivce Pomurja Janez Hribar in Ivan Kreft, za poslance republiškega zbora Ljutomerke skupščine LRS pa so bili izvoljeni: Karel Lutar, Boris Kocjančič, Rudi Čučinovič, Koloman Korpič, Franc Sebnjanec, Stefan Gyöffi, Milan Frančeskin, Aleksander Pirher, Joško Slavič, Marija Levar in Ivan Horvat.

Marija Vild in Viktor Pintarič nova ljudska poslanca v Pomurju in rep. zboru proizvajalcev (industrijske skupine)

V torek so se zbrali v Soboti odborniki zborov proizvajalcev iz obeh bregov Mure z namenom, da izvolijo dva nova poslance, ki bosta zastopala industrijo v Pomurju v republiškem zboru proizvajalcev. Izvoljena sta bila tov. Marija Vildova, namestnica iz Murske Sobotice, in Viktor Pintarič, upravnik opekarne v Ljutomeru. Razpravljali so tudi o volitvah DS in o vlogi zborov proizvajalcev, o čemer je podal kritično poročilo tov. Vaneck Sittar.

Nedeljske volitve so potrdile skupno željo naših ljudi Visoka udeležba po vsej državi

Volivci Jugoslavije so preteklo nedeljo četrtič v svobodni domovini izvolili predstavnike svojih najvišjih predstavniških organov. Kot pri vseh prejšnjih volitvah je tudi tokrat ogromna večina volivcev že v zgodnjih jutranjih urah prišla na volišča in glasovala za svoje predstavnike.

Mladi volivci, ki so letos prvič volili, so bili med prvimi na volišču. Marsikje so se cele vasi ali družbene organizacije dogovorile in prišle na volišče z zastavo ali godbo.

Ze prva poročila o udeležbi na nedeljskih volitvah so bila ugodna. Pesamezna volišča, občine in okraji so tekmovali med seboj, kje bodo prej zaključili volitve.

Marsikje so snežni zameti in poplave otežkočile volivcem prihod na volišča, vendar so kljub temu prišli, čeprav so se tudi po več ur morali prebiti skozi snežne zomete. V Bosni, na Kosmetu, v Črni gori, Hrvaški in po več krajih Slovenije so ljudje morali najprej očistiti ceste, da so lahko prišli do volišč.

V Srbiji je pri vasi Lipovica odnesla lahvanica most. Ljudje so zapeljali v reko kmetčke vozove in tako napravili zasilni most. Drugod so prišli volivci na volišča na konjih, tam pa, kjer so bile poplave, so se pripeljali s čolni.

Tudi naši najvišji državni voditelji so volili rano dopoldne. Predsednik Tite je volil s soprogo Jovanko ob 10. uri, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj pa je prišel na volišče ob enajstih.

V SLOVENIJI JE GLASovalo 973.504 ALI 93,8% VOLIVCEV

Po podatkih republiške volilne komisije je glasovalo v LR Sloveniji na nedeljskih volitvah v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS 93,8% vpisanih volivcev. Od skupno 1.077.453 vpisanih volivcev so v nedeljo glasovali 973.504 volivci. Neveljavnih glasovnic je bilo 62.512 ali 6,4%.

Odgovori sekretarja Izvršnega komiteja ZKJ E. Kardelja Predloženi program ZKJ sodi med najpomembnejše dokumente o razvoju jugoslovanskega komunističnega in delavskega gibanja

SEKRETAR IZVRŠNEGA KOMITEJA CK ZKJ EDVARD KARDELJ JE ODGOVARJAL GLAVNEMU UREDNIKU BEOGRAJSKEGA RADIA SLOBODANU BOSILJČU NA VPRAŠANJA O BLIŽNJEM VII. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE. DEJAL JE, DA SPADA PREDLAGANI PROGRAM ZKJ VSEKAKOR MED NAJPOMEMBNEJŠE PROGRAMSKE DOKUMENTE V RAZVOJU JUGOSLOVANSKEGA KOMUNISTIČNEGA GIBANJA. PROGRAM JE NAMREČ PREDVSEM DOLOCENA GENERALIZACIJA OZIROMA SISTEMATIZACIJA NAŠE SOCIALISTIČNE PRAKSE KAKOR TUDI PRAKSE DRUGIH DRŽAV.

Komisija za izdelavo načrta programa je skušala doseči, da bi se program ne zadrževal preveč na osnovnih postavkah znanstvenega socializma, ki so jih postavili Marks, Engels in Lenin. V svojem bistvu je ves program usmerjen k sedanjosti, sedanjim problemom borbe za socializem in socialistično izgradnjo. Glede na marksistično analizo sedanjosti se postavljajo tudi naloge in cilji za nadaljnjo akcijo ZKJ in vseh socialističnih sil naše države. Ker je ZKJ vodilna politična sila v socialistični državi, je zato tudi razumljivo, da se program bavi predvsem z vprašanji same izgradnje socializma v naši državi, kakor tudi s splošnimi vprašanji notranjih protislovij socialističnega gibanja, s perečimi vprašanji prehodne dobe in notranjimi gibalnimi silami socialističnega napredka sploh.

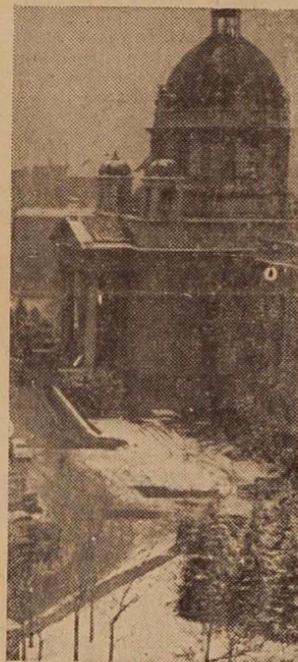
Razen tega vsebuje program tudi stališče in smer akcije ZKJ na področju mednarodnih odnosov, kakor tudi na področju mednarodnega delavskega gibanja, namreč v vprašanih sodelovanju socialističnih in progresivnih sil sploh ter v drugih podobnih vprašanih h sodobnega družbenega razvoja. Vse to daje programu pretežen značaj ideološkega dokumenta, čigar prvi cilj je, da ZKJ sistematično in teoretično obdelata bogate izkušnje našega in mednarodnega socializma v zadnjem času in s tem okrepijo ideološko podlago in enotnost jugoslovanskih komunistov ter vseh socialističnih sil Jugoslavije in njihovi vsakdanji politični in družbeno-gospodarski akciji v sodobnih, znatno izpremenjenih pogojih.

Podatki nedeljskih volitev so nedvoumno potrdili skupno željo naših ljudi po splošnem napredku Jugoslavije, utrditvi njene gospodarske in politične moči ter po utrditvi miru v svetu.

Potrditev zavesti upravljalcev

IZJAVA VIDE TOMŠIČ O VOLITVAH V SLOVENIJI

Podpredsednica glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič je dala naslednjo izjavo o nedeljskih volitvah v Sloveniji:

Poslopje Zvezne ljudske skupščine v Beogradu

Rečemo lahko, da so se volitve za splošni zbor zvezne in republiške ljudske skupščine spremenile v eno največjost-

nejših političnih manifestacij. Po doslej znanih in neuradnih podatkih, ki jih je sprejela SZDL, se giblje skupna udeležba volivcev v Sloveniji nad 90 odstotkov. S tem bo po končnih poročilih verjetno presežla udeležbo za zvezno in republiško ljudsko skupščino novembra leta 1953, že zdaj pa visoko presega udeležbo na lanskih občinskih volitvah.

Najboljšo volilno udeležbo so po doslej prejetih podatkih dosegli okraji Koper z nad 95 odst., Ljubljana 92,7 odst., Gorica 92,1 odst. in Murska Sobota z nad 90 odst. Posebno značilna je dobra udeležba v industrijskih sredstvih, ob vsej naši meji na severu, zahodu in jugozahodu ter v mnogih naših partizanskih krajih, o katerih smo že v teku dneva čuli, da so volili stodontno.

Značilen poudarek je volitvam dajal nastop mladih volivcev. Polnoštevilno in z velikim čutom odgovornosti so manifestirali svojo privrženost socialistični skupnosti. Za prve pomladanske dni nenavadno visok sneg je prizadel skoraj vse višje dele Slovenije, vendar ni mogel bistveno vplivati na volilno udeležbo, pač pa sedaj ovira poročanje o volilni udeležbi.

Današnji dan je torej znova potrdil silno zavest upravljalcev socialistične skupnosti v Sloveniji ter njihovo odločnost, da vodijo svojo domovino k vse večjim zmagom na področju gospodarske in družbene graditve in da utrjujejo Titovo Jugoslavijo kot močan steber miru in sodelovanja med narodi v svetu.

Povečanje skupnega standarda - merilo za blaginjo posameznika

Tov. Vida Tomšičeva je uvodoma poudarila, da bo na volitvah okrog 11 milijonov državljanov Jugoslavije storila volišča in opravila svojo državljansko dolžnost. Ko volimo na-

še najvišje organe — je dejala tov. Tomšičeva — moramo pregledati celotno politiko Jugoslavije in Slovenije in se v tem okviru odločiti o svoji volilni udeležbi. Nemogoče je biti državljani Jugoslavije in gledati volitve za najvišje jugoslovanske in slovenske organe samo s stališča ene občine, kraja, vasi in podjetja, ker gre pri teh volitvah za velike skupne probleme.

V politični kampanji ob sedanjih volitvah — je nadaljevala tov. Tomšičeva — imamo razmeroma lahko stališče. Naša sedanja volilna kampanja se odvija v takem ozračju, da ni človeka v Jugoslaviji in tujni, ki ne bi videl in priznal dejstva, da se Jugoslavija ni samo dvignila iz svoje zaostalosti in ohranila obenem neodvisnost napram obema blokoma, temveč da je uspešna svojim državljanom v konkretnih dejanjih pokazati dejavsko pot za izboljšanje standarda.

Ko je govorila o ogromnih povojnih uspehih Jugoslavije, je tov. Tomšičeva poudarila, da smo leta 1959 proizvajali v Jugoslaviji 1175 milijonov kW,

V Gornji Radgoni je bilo 20. marea predvolilno zborovanje, katerega so se udeležili predsednica glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije VIDA TOMŠIČEVA, poslanski kandidat IVAN KREFT, TONE TRUDEN in MARIJA LEVAR-JEVA, predsednik Ckrajnega odbora Socialistične zveze M. Sobota FRANC ROGL, predsednik občine Radgona BRANKO ZADRAVEC in številni prebivalci radgonske občine, ki so napolnili kinodvorano.

lani pa 6150 milijonov kw ali petkrat več. Prav tako je Jugoslavija v teh letih več kot za trikrat povečala industrijsko proizvodnjo, kar ni uspelo nobeni drugi državi. V te uspehe smo vložili po besedah tov. Vide ogromno truda ter v hitri graditve prehiteli druge države. Na te uspehe je vplival elan, ki ga je delovni ljudem Jugoslavije vlivalo dejstvo, da so sami gospodarji na svoji zemlji. Razvili smo družbene odnose in organe upravljanja do take mere, da smo glede položaja državljanov v naši skupnosti, delavca in nameščena v podjetju, kmeti v zadrugi in glede odnosa do ljudi na prvem mestu v svetu.

Govorec o kritiki je dejala, da moramo gojiti in poslušati kritiko, ki se nanaša na napake ter je usmerjena na odpra-

vo napak v odnosu na socializem. Vedeti pa moramo — je dejala — da se za kritiko včasih skrivajo bivši kapitalisti in veleposestniki, katerim je socializem onemogočil izkoriščanje. Jasno je, da hočemo absolutno razviti tiste, ki so proti socializmu, za izkoriščanje človeka in za povratek starega, od tistih, ki pošteno mislijo in kritizirajo.

V zvezi s temom Izvršnega komiteja CK ZKJ je tov. Vida poudarila, da smo dovolj močni, da pred vsem svetom razgrnemo svoje slabosti, ki so malenkostne napram doseženim uspehom. Ni države na svetu, kjer bi lahko delavci kot v Jugoslaviji upravljali s tovarno, neposredno vplivali na proizvodnjo in na delitev sredstev. Res je — je nadaljevala tov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

EDVARD KARDELJ

Položaj na arabskem polotoku

Po pisanju kairskega časopisa »Al Ahrame« je združena arabska republika uradno protestirala pri vladavi Saudove Arabije zaradi postavitve izredne straže okrog veleposlaništva ZAR v Riadu. V protestu je rečeno, da je taka straža nepotrebna, ker so čustva ljudstva Saudove Arabije do Egipta dobro znana. Iz Damaska se je izvedelo, da bodo te dni objavili obtožnico o zaroti kralja Saudove Arabije proti predsedniku

Naserju. Preiskovalni organi so zaslišali kot pričjo polkovnika Saraja, ki so ga zarotniki poskušali uporabiti pri zaroti.

Potovanje britanskega ministra

Britanski obrambni minister Sandys se je iz Rima vrnil v London. Ob prihodu na londonsko letališče je izjavil, da so konkretni rezultati njegovega obiska sporazum o sodelovanju na področju raziskovanj in proizvodnje orožja. Ne bo pretirana domneva, da je britanska ministra prignala v Rim zaskrbljenost zaradi vedno tesnejšega sodelovanja Francije, Italije in Zahodne Nemčije. Nobena skrivnost ni več, da te države niso zadovoljne s teorijo o takoimenovani »angloameriški medsebojni odvisnosti«, ki ima za podlago atomsko sodelovanje, ki je temeljni kamen britanske obrambne politike. Ta medsebojna »odvisnost« pa ima

Nemški apetiti

Zahodnonemška vlada je zaskrbljena, da se spremenijo oni členi pariških sporazumov iz leta 1954, na temelju katerih ji

je prepovedano proizvajati nekatere vrste orožja. Vedej je, da gre za željo Zahodne Nemčije, ki bi rada izdelovala razne vrste protitankovskih orožij. To zahtevo so sporočili generalu Noratadu ter jo bodo obravnavali na prihodnjem sestanku Atlantskega pakta v Londonu. Laburistična stranka je takoj izrazila svojo zaskrbljenost zaradi namer, da se zahodnonemška armada oboroži z jadrskim orožjem, kakor tudi zaradi njenih zahtev, da bi ji dovolili proizvodnjo dirganih izstrelkov. Tudi poljska javnost je izrazila vznemirjenje zaradi oborožitve Zahodne Nemčije. Vsi politični krogi v Evropi se strinjajo, da bo taka oborožitev zahodnonemške armade samo poslabšala mednarodni položaj v tem predelu sveta.

Ze v prejšnji številki »PV« smo na kratko poročali o posvetovanju v Radencih, ki ga je v merilu Pomurja sklical Sekretariat za blagovni promet LRS. Na posvetovanju, ki je trajalo ves dan, so sprejeli vrsto ustreznih sklepov in predlogov, ki bodo služili kot koristno napotilo za nadaljnji razvoj in pospežen napredek trgovine, gostinstva in turizma v okraju. Iz razprave povzemamo nekaj misli in zaključkov:

Na posvetovanju so prišli do zaključka, da je gostinstvo v Pomurju v povojnem obdobju napredovalo, kar pa se zrcili predvsem v zasebnih gostiščih na podeželju, v manjši meri pa nastopajo samostojno na trgu le v večjih gostiščih socialističnega sektorja. Značilna je ugotovitev, da so danes hotelske kapacitete v Pomurju manjše kot pred zadnjo vojno. Nekatere hotele so namreč zaprli, prostora pa uporablja za druge namene, precej hotelskih sob služi

Radenci zgradilo letni bazen, bi to privabilo veliko število izletnikov iz bližnjih krajev, pa tudi iz sosednje Avstrije.

BREZ DOBRIH CEST IN PROMETNIH ZVEZ NE BO SLO

Razvoj gostinstva in turizma v Pomurju pa si ni moč zamisliti brez dobrih cest in ugodnih prometnih zvez. V tem pogledu so sprejeli na posvetovanju več ustreznih predlogov kot na primer zahteva po uvedbi sezonskih direktnih železniških vagonov iz Beograda in Reke do Radenc, podaljšanje avtobusne proge Zagreb—Ljutomer do Radenc, avtobusne proge Radenci—Murska Sobota —Dolje med sezono, boljše povezave Lendave z ostalo Slovenijo in podobno. Na posvetovanju so se posebej zavzeli za čimprejšnjo ureditev, oziroma asfaltiranje ceste Maribor—M. Sobota s posebnim poudarkom na odseku Gornja Radgona—Radenci.

V TRGOVINI ČIM MANJ POSREDNIKOV

Ko so razpravljali o trgovini in njeni vlogi pri preskrbi potrošnikov, je uvodoma govoril dr. Puc (sekretar za blagovni promet LRS), ki je med drugim dejal, da so v zveznem merilu že pripravljene enotni predlogi za organizacijo in urejevanje prometa s kmetijskimi pridelki. V bistvu gre za to, da nastane kmetijska zadruga na celno edini nakupovalec na vasi. Le v primeru, da zadruga ni sposobna za to svojo funkcijo, lahko nastopi socialistična trgovina ali predelovalna industrija preko lastnih odkupnih postaj. Vloga KPZ je predvsem v tem, da usmerja pospeševanje kmetijske proizvodnje in da za zadrugo nastopa kot komisionar, nikakor pa ne kot grost. V bistvu gre za to, da dosežemo neposredne stike med proizvajalci in potrošniki, kar je

HAMMARSKJOELDOVO POTOVANJE

Ljudje se danes že vedno bolj zavedajo, da lahko potovanja posameznih vidnih državnikov mnogo prispevajo k reševanju zapletenih mednarodnih problemov ter utrjujejo prijateljsko mednarodno pristanost stih državnikov se da marsikaj koristne in hitreje rešiti, kot po običajni diplomatski poti. Zato svetovno javno mnenje je z zanimanjem spremlja potovanje generalnega tajnika OZN Daga Hammarskjolda v Sovjetsko zvezo. Pred odhodom iz New Yorka je generalni tajnik OZN podaril, da niso njegovi razgovori v Sovjetski zvezi nobena skrivnost. S sovjetskimi državniki se bo v glavnem razgovarjal o razorožitvenih vprašanjih, ki danes zanimajo celotno javno mnenje. Znano je, da je razorožitvena komisija Organizacije Združenih narodov končala svoje delo s neuspehom, ker je Sovjetska zveza odklonila sleherno sodelovanje v komisiji.

KOMENTAR TUNIŠKO — FRANCOSKI ODNOSI

Francija je leta 1956 priznala Tunis pravico do neodvisnosti. Odnosi med obema državama so bili le kratak čas normalni ter so se zadnje časa prav posebej po bombardiranju Sakijeta zaostri do take mere, da se je pojavila resna grožnja za mir o tem delu sveta. Kljub poskusom britanskega in ameriškega posredovalca je položaj še vedno resen in nerazčiščen. Francozi se upirajo, da bi mladi državi priznali pravico do njene popolne neodvisnosti. Prav tako nočejo umakniti svojih čet s tuniškega ozemlja. Zanimivo je, da v Tunis letos niso praznovali obletnico svoje neodvisnosti. Minili sta namreč že dve leti, odkar so ji Francozi priznali neodvisnost. Predsednik Burgiba je v zvezi s tem odloženim praznovanjem izjavil, da še ni popolnoma jasno, ali je Tunis svoboden ali bo moral nadaljevati borbo. Zato tudi letos ne bodo praznovali, ker morajo rešiti vrsto perečih problemov. Vedno bolj je jasno, da Tunis in Maroko ne moreta računati na popolno neodvisnost in svobodo, dokler si sosedna Alžirija ne bo priborila svoje svobode. V Tunisu doslej še niso mogli uresničiti tistega člena ustave, ki govori o tem, da je Tunis svobodna, neodvisna in suverena država. Ta člen ustave je zaradi vedno večjega pritiska kolonizatorjev le na papirju. Francozi so storili vse, da bi še nadalje lahko ročarili v sosedni Afriki in si okrenili svoje zračne pozicije. Njihovi vojaški strategji ne morejo ali nočejo razumeti, da je kolonializmu novododan srušen odklonalo. Ničeva in nerazumljiva so njihova tolmachenja da bi z umikom njihovih čet s področja Tunisa trpeła francoska vojaška čast. To spojo čast so letos poteptali že v vrsto raznih ukrepov in nasilnih dejanj, ki po svoji brutalnosti in načinu izvedbe presegaajo vse meje dostojanstva. V Tunis letos niso proslavljali spojea nacionalnega praznika zaradi navzočnosti francoskih čet o deželi in njihovega nasilnega vmešavanja v notranje zadeve suverene države. Kljub vsem nasilnim ukrepom Francozi ne bodo uspeli zapreti gibanja, ki je začelo vse afriške države in ozvalilo prebivalstvo tega področja. Afriški narodi so na poti združevanja ter so pripravljene enotnost uresničiti brez sodelovanja Francije ali celo proti njej.

ZA ENOTNOST SLOVENCEV

Vodstvo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem je na svojem nedavnem sestanku v Celovcu obravnavalo rezultate občinskih volitev na Koroškem in izrazilo željo, da bi se okrepila enotnost vseh Koroških Slovencev v prizadevanju, da se končno uresniči odredbe 7. člena državne pogodbe o vzpostavitvi neodvisne Avstrije, s katerimi so zajamčene pravice jugoslovanske manjšine. Zveza slovenskih organizacij na Koroškem se zavzema za sodelovanje in enotno akcijo obeh osrednjih slovenskih organizacij za uresničenje narodnostnih pravic. O tem problemu je govoril tudi predsednik Zveze dr. Franc Zwitter in dejal, da ima avstrijska socialistična stranka še vedno nejasne poglede na vprašanje narodnosti ter da imajo kljub temu zastavljeni Koroški Slovenci več skupnega z avstrijskim delavskim gibanjem, kakor s stranko, v kateri vodijo glavno besedo o slovenskem vprašanju ljudje, ki nastopajo proti slovenskim zahtevam.

ŠESTONSKI SPUTNIK?

Poljska uradna agencija PAP je sporočila, da bodo v Sovjetski zvezi kmalu izstrelili sputnik III, ki bo tehtal najmanj pet do šest ton. Novi umetni satelit bo spustila raketa, ki bo neprijetno večja in močnejša od onih, ki so jih uporabili za izstrelitev prejšnjih dveh satelitov. Sputnik III bodo izstrelili s hitrostjo, ki mu bo omogočila, da bo naredil pot okrog meseca, nato pa se bo vrnil na svojo krožno pot okoli zemlje, medtem ko bo njegova aparatura avtomatično sporočala po-

datke o rezultatih njegovega poleta v vsemerje.

NOV VOLILNI ZAKON V GRČIJI

Grški parlament je načelno sprejel osnutek novega volilnega zakona. Zanj je glasovalo 160 poslancev, proti pa 55. Stevilni poslanci radikalne in liberalne stranke, ki sta sporazumno izdelali ta zakonski osnutek, so se vzdržali glasovanja. Proti zakonu so glasovali vse male stranke in odpadniki iz Karmanlisove radikalne stranke. Razprava o zakonu bo trajala še nekaj dni.

IZ VSEH VETROV

Na Cipru ni miru. Neznanci so vrgli v Nikoziji zažigalno bombo v poslopje, v katerem je uprava državne loterije. Nastal je požar, ki je povzročil znatno škodo na poslopju in nekaterih napravah v njem. EOKA je pred dnevi pozvala Ciptičane, naj bojkotirajo loterijo, ki jo upravljaajo Britanci.

Grožnja guvernerja. Guverner španske pokrajine Oviedo je opozoril rudarje te pokrajine, da bodo vladno odredbo o aretaciji oseb, preiskavah stanovanj in izselitvi prebivalcev brez sodnega postopka, izvajali z vso strogostjo, če se rudarji ne bodo vrnili na delo. Guverner je sporočil, da je nehalo delati 17 rudnikov premoga in da sodeluje v stavki okrog 30.000 rudarjev. Položaj v tej španski pokrajini je izredno napet. Rudarji zahtevajo povišanje plač.

Arrelacije Alžircev. Francoska policija je aretirala nekatere voditelje alžirskega osvobodilnega gibanja, med njimi tudi člana Izvršnega komiteja Alžirske osvobodilne fronte v Franciji Zinabidina. Policija trdi, da je pri njem zaplenila važne dokumente in zagledala veliko denarja. V Lyonu so v preiskavah v severnoafriških četih zaprli okrog 40 ljudi.

Za ureditev pomorskega prava. Na konferenci za pomorsko pravo v Zenevi je kanadski delegat predlagal, naj bi ozemeljske vode omežili na tri milje od kopnega, vsaki državi pa bi dali pravico izključne pravice do ribolova še v nadaljnjih devetih miljah. Njegov predlog sta podprla pakistanski in norveški predstavnik.

Nehrujevo potovanje. Predsednik indijske vlade Nehru bo na povabilo tibetanskega Dalaj Lame obiskal Tibet. Dalaj Lama je Nehruja povabil že decembra 1956, ko je bil na obisku v Indiji.

Vedno več sredstev za kmetijstvo

(Nadaljevanje s 1. strani) Tomšičeva — da se je v nekaterih zaostalejših kolektivih, nekaterih občinah in okrajih uveljavila praksa, da je nekaj ljudi v imenu organov družbenega upravljanja odločalo o vseh stvareh, se ni posvetovalo s temi organi in prav tako ni dopuščalo tudi sodelovanja. Izkoriščali so neobveščenost ljudi ter si dovoljevali razne privilegije kot na primer nepotrebna potovanja v tujino, izkoriščanje službenih avtomobilov v zasebne namene itd. Po drugi strani pa so za vse tiste, ki so videli in kritizirali te nepravilnosti, uvajali represalije, jih premeščali na slabša delov-

na mesta, jih odpuščali iz službe ter jim poskušali zapreti usta.

Osebnega standarda po mnenju tov. Tomšičeve ni mogoče izboljšati brez izboljšanja skupnega standarda. Občinski proračuni so sedaj postavljeni na popolnoma drugačno podlago kot doslej. Občinske proračune treba namreč graditi na osebni dohodku prebivalstva posamezne občine. Pravilno je, da imajo večje proračune tiste občine, ki imajo več produktivnega prebivalstva. Nekaterim občinam bo treba seveda še naprej dajati dotacije in pogledati, kaj se da v teh občinah ukreniti za odpravo zaostalosti. Tov. Tomšičeva je poudarila, da se naša podjetja ne zavedajo in premalo vedo, koliko stane delavec družbo. Treba doseči, da se bodo ljudje začeli zanimati, kaj je z njihovim ustvarjenim denarjem. Ne smemo pozabiti, da se standard večja, če občina vodi pravilno politiko stanovanjske izgradnje, odpiranja trgovin in pospeševanja obrti.

Govoreč o položaju kmetov v naši državi je dejala, da je kmečko prebivalstvo imelo v povojnih letih večje koristi od socializma kot delavci v najbolj naprednih krajih, ki so največ prispevali za razvoj socializma. Vsako leto daje družba večja sredstva za kmetijstvo, ki presegajo vplačane davke. Kmetje dobivajo visoka družbena sredstva v obliki zdravstvene zaščite, šolstva in komunalne dejavnosti. Mi vlagamo v kmetijstvo družbena sredstva, ki jih ustvarjajo delavci. Dajemo jih pod določnimi pogoji družbene kontrole preko kmetijske zadruge ne za neposredno potrošnjo, temveč za proizvodnjo. Kmetom ponujamo sodelovanje, od katerega bosta imela korist kmet in celotna družba. Tov. Tomšičeva je opozorila, da bo treba letos pohiteti z izkoriščanjem sredstev za razvoj kmetijstva, ker

so na tem področju v Makedoniji in nekaterih drugih republikah hitreje napredovali ter se bodo že letos pojavili na trgu z ogromnimi količinami sadja, grozdja in drugih pridelkov. Letos tega vpliva kmetijske proizvodnje iz Makedonije še nismo čutili, ker so ogromne količine njihovih kmetijskih pridelkov propadle zaradi pomankanja hladnikov in vagonov. Ko agitiramo za skupno obdelavo in sodelovanje, se ne dotikamo kmetijskih posesti, ker stojimo na stališču, da naj zemlja ostane tistemu, ki jo obdeluje.

Tov. Tomšičeva se je dotaknila tudi vprašanja apaskih kolonistov in dejala, da bodo postali lastniki dodeljene zemlje 15 let po dodelitvi in sprejemu časnega potrdila, ne pa od dodelitve rednih odločb, ki so jih prejeli pred leti. V tem smislu je Vrhovno sodišče LRS že začelo postopek. Prav tako je državni sekretariat za finance dal vsem okrajnim ljudskim odborom taka navodila. Izvršni svet LRS pripravlja v tem smislu spremembo republikanskega zakona o agrarni reformi.

Govoreč o stanovanjski izgradnji je tov. Vida dejala, da bo posebna uredba določila standarde za stanovanjsko izgradnjo in omejlja gradnjo preveč luksuznih stanovanj. Pomemben bo tudi zakon o stanovanjskih združenjih, ki bo reguliral in dal večje urodnosti individualnim graditeljem, ki se združijo v stanovanjsko združenje. Prav tako je predviden zakon o stanovanjskih skupnostih. Stanovanjska skupnost se ne bo dotikala lastništva hiše in stanovanj. Razpolaga bo z določenimi sredstvi družbe ter imela možnost, da se razpiše samoprispevek stanovalcev za ureditev raznih skupnih dejavnosti. Stanovanjske skupnosti v Sloveniji bodo morale najprej poskrbeti za otroške ustanove,

Bivša turistična postojanka Dolje

za pisarne in podobno. Tudi svetovno priznana zdravilišče Slatina Radenci v povojnem razvoju ni napredovalo, marveč je v pogledu hotelskih kapacitet celo nazadovalo. V Gornji Radgoni, kjer je pred vojno delovalo 15 gostišč, danes delujejo le 3. Mestece bi glede na možnosti sprostitve malega obmejnega prometno nujno potrebovalo manjši hotel, urediti pa bi bilo tudi treba gostišče na Kapeli, razgledno točko na radgonskem gradu itd. Pomurje ima celo vrsto prelepih naravnih točk na obeh bregovih Mure s posebnim poudarkom na zgodovinske znamenitosti, kot so rotunda v Selu, freske v Martjancih in Turnišču, stari gradovi in podobno. Vse to kaže, da ima Pomurje vse pogoje za razvoj turizma. Marskaj bi se dalo urediti s skromnimi sredstvi, če bi občine pokazale dobro voljo za to. V Negovi bi lahko n. pr. uredili 10 ha r. bn. ka za kopanje in ribolov, podobne možnosti za razvoj turizma nudi tudi jezero pri Bukovnici, slikoviti predel na Gorickem in vrsta drugih krajev. Če bi Zdravilišče v

Goričko — okolica Dolje

pogoj za pocenev blaga in stabilizacijo tržnice. KPZ pa lahko nastopajo samostojno na trgu le, če organizirajo proizvodnjo, kot n. pr. pitanje živine, solanje vina in podobno.

Goričko — okolica Dolje

ZA VERIZINSTVO NE SME BITI MESTA

Po novem projektu se v trgovini na debelo predvidevajo tri vrste trgovskih podjetij, in sicer grosistična podjetja za preskrbo mest, specializirana grosistična trgovska podjetja in intervencijska grosistična podjetja. Grosist v trgovini s kmetijskimi pridelki bo lahko prodajal samo detailistu in kupoval blago samo od zadruge, v nobenem primeru pa ne od grosista. S tem bo namreč onemogočeno verzištvu, ki je v prejšnjih letih ponekod hudo rušilo stabilnost cen. Predvideva se ustanovitev posebnih tržišč na veliko s kmetijskimi pridelki. V Sloveniji bi morali v noštev Ljubljana in Maribor, za proizvajalce oziroma kmetijske zadruge v Pomurju urediti v poštev predvsem Maribor.

ZA BOLJŠO KONTROLO NAD PRESEZKI

Po izjavah dr. Puce nameravamo v merilu Slovenije ob sodelovanju Glavne zadrugne zveze, Kmetijske in Trgovinske zbornice organizirati posebno konjunktorno službo, ki bo imela kontrolo nad razpoložljivimi presežki v kmetijstvu z namenom, da se le-ti pravočasno odprejo v potrošniško sredstvo. S tem bo mož doseči večjo stabilnost cen in zagotoviti odkup, kar bo koristilo potrošnikom, ki bodo prišli do blaga po zmernejših cenah in pridelovalcem, ki bodo lahko vnovič razpoložljive viške. Ob koncu posvetovanja je bilo tudi govora o vzgoji kadra v trgovini in o vlogi tržne inšpekcije.

MOGOČNA MANIFESTACIJA PRIVRŽENOSTI NAŠI SOCIALISTIČNI SKUPNOSTI

V LJUTOMERU

Ze pred 7. uro zjutraj je doseglo praznično razpoloženje v Ljutomeru svoj višek. Akordi mestne godbe so odmevali po metropoli Prlekije, ki se je to jutro predramila nenavadno zgodaj. Vsa tri volišča so imela med 7. in 8. uro zjutraj največji obisk. Dobro organizirana informativna služba je prejela že ob 7.50 uri prva poročila z volišč na terenu in veselo novice, da so v Branoslavcih zaključili z 98-odstotno udeležbo. Formulirari sprejemnega centra in okrajnega volilnega štaba so se polnili s številkami. Tekmovanje med volišči je bilo vse bolj zanimivo. Iz Jeruzalema je pol ure po pričetku volitev prišla vest, da je glasovalo že 83 odstotkov volilnih upravičencev, iz Železnih dveri so javili 73-odstotno udeležbo, z ljutomerskih volišč pa 55-odstotno udeležbo.

Takoj po osmi uri

○ Takoj po osmi uri so imeli v »glavnem štabu« na občinskem ljudskem odboru dovolj dela. Poročila so kar deževala od vseh strani. V vseh krajih radgonske občine so že v zgodnjih dopoldanskih urah volili skoraj vsi volivci. V Apačah so volili do desete ure 94, na volišču I. v Radgoni pa 95-odstotno. Nekoliko slabše je bilo v Spodnji Sčavnici in v Lešanah, toda tudi tukaj je bila udeležba v opoldanskih urah boljša.

Kot je ponovil tradicijo

Karel Tomšič, Jože Koter, Geza Gerič in drugi vaščani, s katerimi smo se srečali na volišču v Kotu, so radostno vzkliznili:

»Gotovi smo!«
Mala vas s 45 hišnimi številkami in 155 volivci, približno pol Slovencev in pol Madžarov. Vaščani so na dobrem glasu, saj so bili dosedaj vedno na »čistem« pri izpolnjevanju državljskih obveznosti.

Tomšič je zarislal na porumeneli papir pred seboj vijuge, ki naj bi predstavljale Muro. »To je naš glavni problem je podprek svoje ponazarjanje v slovenščini, ki ji ni manjkalo niti madžarskih izrazov. Rokav Mure se neusmiljeno zajeda v njihovo zemljo in jim odnaša dohodke. Ob večjih poplavalh grozi nevarnost, da bo voda predrla obramb-

DECEMBRSKO VREME

Nedelja je bila sveža, decembrska. Goričko je bilo še vso zasneženo. Zapahi snega so zastirali poti med borovimi gozdovi. Volišča so bila središča kroga tudi nad šest kilometrov v premeru. Volivci pa so bili tokrat bolj razpoloženi, kot ob jesenskih volitvah. Tisti, ki jeni niso prišli na volišče, so tokrat bili skoraj povsod prvi. Nekoliko v zadregi zaradi tistega, kar je bilo pred meseci, so glasovali za svojega kandidata. Sicer pa je bilo na voliščih skoraj povsod veliko ljudi, ki so po opravljeni državljski dolžnosti razpravljali o svojih problemih.

V Otovcih pa so imeli volišče v gasilskem domu. Majhna, prikupna zgradba, ki pa ima še videz cerkvice, dokler ne bodo zgradili pravega stolpa za su-

šenje cevi namesto »tornjiča«, v katerem zvona čakata na čas, ko bo treba klicati na gašenje — na pomoč. Ta dom so zgradili iz lastnih sredstev, z majhno pomočjo okrajne gasilske zveze.

Na tem volišču sem našel med drugimi tudi Agneš Cener, ki nima ene noge in je vendar prišla volit, kljub slabim cestam. Podobno je bilo v Krplivniku, kjer je 87-letna Muta prišla prva na volišče in je še celo čakala volilno komisijo. V Ivanovcih pa je bil prvi na volišču 80-letni Jože Skrilec. Še več podobnih primerov je bilo. Množične organizacije jim čestitajo.

Volivec je po dobrem preudarku oddal svoj glas

○ SREČANJA NA CESTI...

Razumljivo, da so se na cesti največkrat srečali kurirji, ki so nosili v Radgono poročila. Ti so tokrat zamenjali običajen pozdrav kar s krilatico: »Kako pa je pri vas, ste že končali?« Takemu pozdravu je sledil navadno pritriljen odgovor, ali pa: »Ne, samo trije še niso volili.«

ni nasip pred rokavom in preplavila zemljišča vse tja do Petišovec. Takrat bo škoda zlezla v težke milijone. Gre torej za 580 metrov dolg prekop, za katerega se že borijo od leta 1938, pa ga še vedno niso izkopali. V Kotu so prepričani, da bi to že dosegli, če bi jim šlo vodstvo vodne sekcije bolj na roko.

V vas pelje slaba cesta. Popraviti jo bo treba. Pričakujejo elektriko. Sohe so že postavili. Kaj pa obljubljena pomoč občine? Predvolilna aktivnost je bila v Kotu pravzaprav v znamenju boja za nevidno pomočnico...

Za vse to so glasovali v nedeljo. Zadnje besede pa kljub temu še niso izrekli, saj so pripravljene za ureditve svojih smotrov tudi sami prispevati kar največ: s prostovoljnimi udarniškim delom. Tudi za ukrotitev muhaste Mure.

Ze pred sedmo uro se je zbrala pred voliščem množica ljudi. Volilna komisija je imela sprva polne roke posla, potem pa je šlo kot namazano. Proti deseti je volil zadnji vaščan: mlinar Janez Kralj. Na volišče je prišel iz oddaljenega mlina na Muri. Nič ni zamudil!

V dobrovniškem kotu so tekmovali

Enajsta ura. V dobrovniškem zbirnem središču brni telefon. V največji madžarski vasi čakajo samo še na štiri volivce! V Genterovcih je zadnji volivec spustil listič v skrinjico ob deseti. Dobre vesti tudi iz drugih volišč. Povsod: čakamo

Beli rudarji med prvimi

Lepo okrašeno volišče v lendavskem naselju »Nafta« je navedenogaj sprejelo prve, vedro razpoložene volivce, ki so prišli že ob petih zjutraj in opravili svojo državljsko dolžnost, potem pa se podali k vrtnam in strojem, da so svoje glasove za še večji gospodarski napredek socialistične domovine potrdili z novimi tonami nafte. Prvi glasovalci na tem volišču so bili torej beli rudarji.

Kot vedno, so tudi tokrat s tega volišča med prvimi sporočili na občino: glasovali smo prav vsi! Kazalec na uri se je takrat bližal deseti.

Prva izjava poslanca Korpiča

V vaseh petrovske občine je bilo zelo živahno. Ves dan je krožila od ust do ust vest, da so bili skoraj ves čas prvi v okraju po volilni udeležbi. Pripovedovali so mi, da so v teh vaseh imeli vse zbere volivcev sklepčne pri prvem sklicanju in da so volivci resno razpravljali o najrazličnejših problemih občine. Da so bili zadovoljni z razgovori s predstavniki občine, bo potrdila ugotovitve, da so dosegli volilno udeležbo, ki je menda najvišja v okraju.

Spotoma sem se pogovarjal s tov. Korpičem, za katerega smo že v poznih popoldanskih urah zvedeli, da je dobil ogromno večino glasov. Poudaril je, da je poleg problema, ki nastaja z velikim številom sezonskih delavcev, največja naloga: elektrifikacija občine. »Letos mora biti gotov daljnovod do Hodoša! Do šestdesetega leta pa elektrificirana vsa občina. V Ljubljani sem naletel na razumevanje in so mi zagotovili kredit za vaška omrežja za dobo petih let v znesku petih milijonov.« To seveda poleg ostalih sredstev,

Kdo bo boljši?

Volilna komisija v Hrastju-Moti je napovedala vol. komisiji na Hraškem vrhu tekmovalne v volilni udeležbi. Ob 12.45 je manjkal na volišču na Hraškem vrhu samo še en volivec, v Hrastju-Moti pa kar dva. Hrašenci so bili prepričani, da bodo prvi, pa jim je, kot se je kasneje izvedelo, spodletelo. Volivca, ki ni volil, ni bilo doma. Tako so v Hrastju-Moti zaključili volitve nekoliko prej. Člani volilne komisije so bili zelo zadovoljni z rezultatom, pohvalili pa so tudi kurirja Ludvika Kranjca, ki je prav tako pripomogel, da so potekale volitve dobro.

○ NA VOLIŠČA SO PRIHAJALE TUDI VEČJE SKUPINE. Tako je bilo na volišču v Hrastju-Moti že pred sedmo uro zjutraj okrog 15 gasilcev in lovcev z lovcom Jakobom Domnjakom na čelu. Pa tudi žene niso zaostajale, saj so prišle na večih voliščih volit v večjih skupinah. Gasilci v Hraškem vrhu so volili 100-odstotno do 12. ure.

○ MRAZ TUDI STAREŠIHI LJUDI NI ZADRŽAL DOMA. Kljub temu, da je bilo v nedeljo v zgodnjih dopoldanskih urah precej mrzlo, tega ni bilo čuti pri udeležbi na voliščih. Ivan Fras s Hraškega vrha, star 88 let, Franc Vrbančič, prav tako s Hraškega vrha, star 80 let in Marija Divjak z Račkega vrha, stara 81 let, so volili že ob osmih zjutraj. Takih primerov je bilo v vsej občini mnogo. V Radenci je volil v dopoldanskih urah tudi 81-letni Ivan Regaršek.

Seveda ni zaostajala niti mladina. Predvsem tisti, ki so volili prvič, so se dobro odrezali.

○ Volivci, volilne komisije in tudi na občinskem ljudskem odboru so zatrjevali, da so bile te volitve še boljše kot volitve v občinske ljudske odbore. To je potrjevalo tudi razpoloženje na voliščih.

ki jih je mogoče drugod zbrati. Tako bo prebivalcem te občine olajšano plačevanje stroškov za elektrifikacijo, kajti ti predeli so siromašni.

Vsa ivanovska mladina se je zbrala na volišču. Trije mladi volivci, ki so tokrat prvič glasovali, so dobili v spomin na ta pomemben dogodek državljanov — knjige.

Adi in Vidonci

V Vidoncih smo srečali zabavnega moža na mestu predsednika volilne komisije. Vsi ga poznajo pod nazivom Adi, torej Adi, ki mnogo govori iz preprostega veselja do govorjenja. Ko je bil še član okrajnega ljudskega odbora, je bil znan kot »obvezen diskutant«. Besede mu torej tečejo, zato pa mu včasih zmanjka podjetnosti. To so mi komentirali z oznako, da je volišče okrasil šele pred sedmo zjutraj na dan volitev.

No, pa naj bo, volivci so po-

časi dotekali in je bilo vse v najlepšem redu. Rekli so pa med drugim, da razpravljajo

Volivci na enem izmed goriških volišč

na zborih volivcev že nekaj časa sem o cesti, ki naj bi jim jo zgradili skozi dolino. Ni dolga, vendar... Ali se ne zgledujejo le preveč po Adiju, ker le govorijo, ne pokažejo pa potrebne podjetnosti.

„Kovačevska“ šola, volišče!

Kovačevci so imeli svoje volišče v osnovni šoli. Tekmovali so tudi v krasitvi volišča in je to bilo videti v velikem šolskem prostoru. Komisija, ki je sprejemala volivce, je bila nasmejana. Udeležba je bila v predpoldnevu, ko smo jih obiskali, že znatno boljša kot jeni v takem času.

»Glasujemo v Vidoncih« so se pomenkovali, ker je šola na teritoriju Vidonca (meja grek tik za plotom šolskega dvorišča), »toda mi pravimo tej šoli Kovačevska.«

Sola bi se lahko zares imenovala »kovačevska«, ker je bliže Kovačevcem kot pa Vidoncem, toda v tej šoli so otroci obeh vasi enako vzgajajo in je zato prav vseeno, kakšno je ime pod napisom »osnovna šola«. Glavno je, da je tukaj šola. Marsikje nimajo take šole. Tega se volivci Kovačevcev zavedajo in zato ne delajo iz tega problema.

do morali urejati skupno s svojim poslancem.

Mate se je menda hotel ogniti obelodanil tiste, ki »žulijo« Dobrovnik. Našel me je štiri in jih nekako tate razvrsti:

○ Radi bi imeli nazaj 16 ha zemljišč ob Ledavi, ki jih sedaj izkoriščajo zasebniki iz Turnišča. To je naša »svaroka« zemlja, ki bi nam lahko vrgla denarja za popravilo cest itd.

○ Cimprej bomo morali odpri otroški vrtec, za katerega se starši zelo navdušujejo.

○ Motorno gasilsko brigadno potrebujemo, saj je naš okoliš velik in smo imeli tudi večje požare. Doselej smo že marsikje potrkali na vrata, pa ni bilo odgovora na drugi strani.

○ Brez novega stanovanjskega poslopja ne bomo obdržali živinozdravnika, zdravnika in babico, brez katerih pa ne moremo izhajati. Za poslopje smo pripravljene največ dati sami: vso delo, opeko, les in drugi material. Potrebujemo pravzaprav samo načrt in predracun, da bomo lahko dokončno sklepali o povečanju krajevnega prispevka v ta namen.

Tako so se zadnje nedeljo v vsej lendavski občini zivali domači problemi s splošnimi družbenimi in živahni razgovori med volivci so bil samo vnanji znak globljega občutja in pripravljenosti, da bodo mnogi načrti postali v prihodnosti tudi dejanja. Na lendavskem volišču, kjer so se tudi pridružili tistim »ob desetih«, v Dolini, kjer so imeli menda najlepše okrašeno volišče — povsod, kjer je v nedeljo žuljava roka belega rudarja, kmeta in delavca zapisala še en bleščeč stavek v kroniko svojih velikih dejanj.

Za dvig kmetijstva

Kmetijsko gospodarsko šolo na Kapeli obiskuje 67 mladincev in mladink. To je precej, kar najbolj občutijo predavatelj. Povprečni obisk znaša 92 do 95 odst. Predavateljski zbor sestavljajo za splošne predmete učitelji tamkajšnje šole, strokovne predmete pa predavajo priznani strokovnjaki. Pri pouku jim zelo pomaga VG Ka-

pela, ki jim nudi vsa sredstva za praktično delo.

Učenci se udeležujejo tudi v telovadnem krožku in dramski skupini, v okviru KGS pa pripravljajo tudi zdravstvene tečaje. Zadnjega je obiskovalo 16 deklet.

VOLIVCI O VOLITVAH

Vsa tri volišča v Ljutomeru so volivci napolnili že ob 7. uri. Med prvimi volivci I. terena sem srečal železničarja JOZETA BRDNIKA. Stane sicer v M. Soboti, vendar svojega delovnega mesta v Ljutomeru ni mogel zapustiti, zato je volil tukaj. Tov. Brdnik, ki je član okrajnega in občinskega ljudskega odbora, ni več mlad, zato sem ga prosil, da obudi spomin na volitve v bivši Jugoslaviji. »E, dolgo je že tega«, je rekel zamišljeno tov. Brdnik. »Takrat sem bil še v Studencih pri Mariboru. Dobro se spominjam, da so nastopale tri stranke z rdečimi, belimi in zelenimi volilnimi listki. Pri nas je vedno zmogala socialistična stranka, čeprav sta se ostali dve posluževali vseh mogočih intrig in vseh sredstev, da bi dosegli svoj cilj. Volilni golazi in »špičercji« so bili

po njihovem mnenju pač najmočnejše volilno orodje«, je rekel tovariš Brdnik.

»Vrnimo se na našo stvarnost. Ali ste podrobno seznanjeni z vsemi kandidati?« vprašam.

»Da. Udeležil sem se vseh zborov volivcev in predvolilnega zborovanja, zato sem seznanjen tudi z nalogami, ki jih bodo sprejeli izvoljeni kandidati«, odgovori tovariš Brdnik.

»Vaša osebna želja v teh letih?« sem se pozanimal.

»Verjamite, da sem od zadnjega govora tovariša Tita podredil svojo osebno željo smernicam, ki jih je nakazal Maršal. Samo ko bi se v redu izvajale.«

KRALJ HELENA je telegrafistka na ljutomerski pošti. Bila je med

prvimi volivci na II. terenu. Zupustila je svoje delovno mesto kot številni njeni delovni tovariši, ki so vsi opravili svojo dolžnost do 8. ure.

»Dovolite, tovarišica, da vas vprašam, predno boste oddali svoj glas: ali ste se udeležili vseh zborov volivcev in kako se strinjate s kandidatom listo?« vprašam.

»Bila sem domala na vseh zborih volivcev in sem torej aktivno sodelovala pri izbiranju kandidatov za oba zbora. Seveda se strinjam s kandidatom listo, saj smo imeli vsi volivci pravico izraziti svoje mnenje o predlaganih kandidatih.«

»Ali mislite, da je glas vsakega posameznika važen prispevek pri utrjevanju socialistične demokracije?« vprašam.

»V to ne dvomim. Jasno mi je, da je glas vsakega posameznika važen

prispevek v naših prizadevanjih za udrutve socializma in za boljše življenjske pogoje naših ljudi. Pričakujem, da bodo narodi tudi tokrat potrdili svojo enotnost, zato želim, da bi izvoljeni poslanci dobro zastopali naše želje in naša hotenja v najvišjih predstavniških telesih, kot so to delali do sedaj.« odgovori tovarišica Kraljeva.

»Vaša osebna želja?« vprašam.

»Moja največja želja se je že izpolnila. Zlepla sem postati telegrafistka, kar se mi je uresničilo šele po osvoboditvi. Brez današnje stvarnosti pa bi brez dvoma bila moja želja še vedno neizpolnjena. Kljub temu, da imam naporno službo, jo izvršujem z največjim veseljem in sem zadovoljna.« je skromno pribila tovarišica Kraljeva in se vključila v »repe« čakajočih volivcev.

Najbolje so se odrezali na III. terenu, ki je imel volišče v Vajnski šoli. Med prvimi volivci sem srečal priletno gospodinjico ZADRAVEC KAROLINO iz Ljutomera. »Tovarišica, vprašam, ali mislite, da se je v zadnjih letih izboljšalo življenje pri nas?«

»E, deset nas je pri hiši, deset. Služi samo mož, toda kljub temu živimo boljše kot v bivši Jugoslaviji, ko nas je bilo mnogo manj. Opažam tudi, da so lončki, ki jih pristavljam na štedilnik, zares že večji.«

Tovarišica Zadravčeva se spominja tudi volitev v bivši Jugoslaviji. Takole mi je rekla: »Takrat so glasovali samo možje, me žene nismo imele volilne pravice!

Kdo bi naštel dolgo vrsto volivcev, s katerimi sem načel pogovor. Prihajali so in odhajali in vsak je nosil v srcu prepričanje, da bodo novi ljudski poslanci upoštevali tudi njegovo željo, njegovo hotenje.

Od svojega poslanca pričakujemo...

...da bo s svojim delovanjem med volivce vzbudil še večje zanimanje za sodelovanje madžarske narodne manjšine z ljudsko oblastjo;

...da bo dostojno zastopal interese naših ljudi v republiški ljudski skupščini;

...da bo redno prihajal med nas, kajti samo od stalnih stikov si obetamo, da bomo lahko zadovoljivo reševali skupne probleme, je izjavil na volišču Lakoš Franc Völgyi, po rodu Madžar, zaposlen pri lendavski »Nafti« potem, ko je opisal veliko zanimanje volivcev

madžarske narodne manjšine za letošnje skupščinske volitve. Dejal je, da so bili v njegovem kraju vsi zbori volivcev in sestanki pred volitvami zelo dobro obiskani in da so ljudje živahno razpravljali o svojih uspehih in težavah.

Volilno razpoloženje Lakošancev je že v dopoldanskih urah potrdila velika udeležba ljudi na voliščih. V Dol. Lakošu so ob devetih našli že 54 odst. oddanih glasov, a v Gor. Lakošu so se temu lepevu rezultatu krepko približali.

Stefan Gyöfi — izvoljeni poslanec

Gospodarske investicije V POMURJU

Iz splošnega sklada za gospodarske investicije je bilo odobreno v lanskem letu investicijskih posojil gospodarskim organizacijam na območju OLO Murska Sobota za uporabo v letu 1957 in sicer:

1. za kmetijstvo . . . 156.046.000 din
2. za ost. gospodarstvo 421.909.000 din
Skupaj . . . 577.955.000 din

Jugoslovanska investicijska banka, ki vodi splošni investicijski sklad, pa je izplačala v istem letu:

1. za kmetijstvo . . . 69.218.000 din
2. za ost. gospodarstvo 390.885.000 din
Skupaj . . . 460.103.000 din

V kmetijstvu je bilo odobrenih 37 posojil in izplačano med drugim za mehanizacijo 22 mi-

treba obnoviti in opremiti s potrebnimi stroji prej ali slej.

Brez kreditov bo tudi nemoogoče primerno razvijati zametke kovinske industrije.

Potrebno bi bilo proučevati, kako predelati čimveč poljskih pridelkov in za kakšne nove živilske obrate so najugodnejši pogoji.

Na področju kmetijstva daje Investicijska banka velika denarna sredstva za urejevanje vod, odnosno melioracije.

Zeleti bi bilo, da bi banki čimprej predložili elaborat za regulacijo Ščavniške doline.

Kar zadeva obnovo vinogradništva in sadjarstva, bo dajala banka le sredstva za velike komplekse.

V lanskem letu je prodala Investicijska banka v Sloveniji izredno mnogo zapadnih in vzhodnih deviz in to 6.655.000 obračunskih dolarjev. Razen »Naft« Lendava, podjetja iz

okraja M. Sobota niso predlagala prošenj za devize. Banka prodaja devize tudi letos, s čemer daje veliko možnost podjetjem, da si nabavijo v inozemstvu potrebne stroje, kate-

rih pri nas še ni.

Investicijska banka daje kredite zlasti za nakup določene domače in uvožene opreme tako za potrebe industrije, kmetijstva, obrti, trgovine in gostinstva. Pod zelo ugodnimi pogoji odobrava posojila za opremo, ki jo uvažamo iz Madžarske. Tudi na ta način je precejšnja možnost izboljšati tehnično stanje pri mnogih podjetjih.

V letu 1958 ima Investicijska banka do gospodarskih organizacij v Pomurju do sedaj naslednje obveznosti:

1. kmetijstvo . . . 115.074.000 din
2. industrija in trgov. 319.842.000 din
Skupaj . . . 434.916.000 din
RADO PUSENJK

Povečanje osebnih dohodkov

VSO POMOČ RAZVIJANJU SOCIALISTIČNE POSLOVNE MORALE IN BOLJSIH OD-NOSOV MED PODJETJI

Na nedavni seji predsedstva Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije so razpravljali o perečih problemih tarifnega sistema v gospodarstvu, o mednarodnem sodelovanju jugoslovanskih sindikatov, proučevali pismo Izvršnega komiteja Centralnega komiteja ZKJ in priprave na volitve v delavske svete.

Ugotovili so, da se glede odnosov v tarifnih postavkah med gospodarskimi panogami in med podjetji iste gospodarske panoge ter znotraj podjetij velike neenakosti in povsem neupravičene razlike. Koristi kolektivov, posameznikov in vse skupnosti terjajo, da je treba revidirati in temeljito proučiti odnose tarifnih postavk v celotnem gospodarstvu. Za to so potrebne obsežne politične, tehnične in organizacijske priprave ter enotna akcija gospodarskih in družbenih organizacij ter drugih organov.

Po sodbi predsedstva Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije je potrebno, da višji sindikalni organi skupno z zbornicami, združenji gospodarskih podjetij in komisijami za osebne dohodke določijo po proizvodnih, ekonomskih in družbeno-političnih kriterijev splošne okvire lestvice tarifnih postavk, in njihove odnose med gospodarskimi panogami in podjetji. To bi omogočilo podjetjem, da uveljavijo spremembe tarifnih pravilnikov in uvedejo pravilnejše odnose v plačah. V podjetjih je treba ustanoviti komisije, ki bodo začele proučevati sedanje tarifne odnose in osnovne tarifne pravilnikov, da bi pomagale občinskim, okrajnim in drugim organom pri določa-

nju splošnih kriterijev za tarifne pravilnike.

Dalje predsedstvo sodi, da bi bilo treba nerealne norme spreminiti, ker v številnih podjetjih delovne norme niso pravilno postavljene; kjerkoli je mogoče, bi bilo treba uvesti tehnične norme.

Predsedstvo je ugotovilo v sistemu premij hude pomanjkljivosti, ki so deloma rezultat ne-

CESTO BODO ASFALTIRALI

V Lendavi so se podjetja odločila, da bodo prispevala za asfaltiranje ceste od mesta proti železniški postaji polovico potrebnih sredstev, polovico pa bo prispevala republiška uprava za ceste. Za to sodelovanje so se odločili že zaradi prihranka na prevoznih sredstvih, ki jih je ta slaba cesta ugonabljala.

Potem, ko bo cesta proti železniški postaji asfaltirana, se nameravajo lotiti asfaltiranja ceste proti Naftnemu naselju.

PRED GRADNJO

Kakor kaže, so se Skakovčani tokrat prebudili iz zimskega spanja še pozimi. Konec marca ali v začetku aprila bodo naposled le začeli z gradnjo dvorane, oziroma prizidavo k sedanjemu gasilskemu domu. Načrti so že končani in odobreni.

PLODNO DELO
Organizacija SZDL v Korovcih ima nad 60 članov. Da je

Viktor Pintarič:

„Sodobna opekarniška industrija“

Da bi zadostili potrebam tržišča po opečnih izdelkih, bi se tovrstna industrija gradbenega materiala morala osredotočiti na odpravo ozkega grla v proizvodnji, ki je še vedno v opekarniški industriji, ter z rekonstrukcijami doseči preusmeritev proizvodnje na izdelovanje vtilih elementov.

○ V mestnih in industrijskih središčih bo potrebno pristopiti h gradnji nove sodobne opekarniške industrije, s katero bi podvojili sedanjo proizvodnjo, zlasti pa prihranili na prevoznih stroških, saj v letu 1958 planiran uvoz zidne opeke iz sosednih republik in sicer okrog 20 milijonov kosov, kar zelo podražuje gradnjo tanovanj.

Opekarniška podjetja v Pomurju so že pristopila k rekonstrukciji in obnovi proizvodnih naprav. Proizvodnja v letu 1959 v primerjavi s letom 1952 se bo podvojila, vendar bi morala isto storiti tudi podjetja izven Pomurja, ker prodajajo naša podjetja okrog 70% svoje proizvodnje v druge bazene.

○ Po opravljenih rekonstrukcijah bodo opekarniška podjetja v Pomurju izdelovala predvsem votle elemente, predvsem razne bloke in votlake Bh 4/1. S temi znatno pocenimo gradnjo, ker potrebujemo pri zidavi manj delovne sile, porabimo manjše količine malte, pocenimo prevoze materiala in dosežemo boljše izolacijski prostor. Tudi stropna opeka (Rapid), s katero nadomeščamo lesene stropne, bo našemu potrošniku mnogo prihranila, obenem pa prihranila les, ki ga v Pomurju primanjkuje.

njeno delo plodno, je pokazal nedavni zbor volivcev, ki se ga je udeležil tudi kandidat za Republiški zbor tovariš Rudi Čacinovič. Med živahno razpravo je kandidat ob nabito polni dvorani odgovarjal na razna vprašanja.

DRUŠTVO NAPREDNIH ŽENA TUDI V ROGASEVCIH

Za svoj letošnji praznik so rogaševske žene priredile daljši kulturni program. Udeležba na proslavi je bila tako množična, da je rogaševske žene ne pomnijo. Ustanovile so tudi društvo naprednih žena in sklenile, da bodo v bodoče bolj organizirano delale. Posebno se bodo morale uveljaviti v raznih odborih. K sodelovanju nameravajo pritegniti zlasti kmečke in mlade žene.

3 problemi

V Pomurju delujeta dve enoletni kmetijski šoli: v Rakičanu in Podgradju pri Ljutomeru, ki ju obiskuje kmečka mladina iz pokrajine in tudi od drugod.

Za te šole sicer ni mogoče trditi, da niso doslej opravili hvaležnega poslanstva pri strokovnem in splošnem vzgojanju kmečkega naraščaja, čeprav se je bilo treba za opis učencev in učenk očasih tudi vztrajno boriti, kajti drugače bi ostale šolske klopi prazne, toda številne razprave (tudi v komisiji za kmetijstvo in združništvo Okrajne konference ZKS) so pokazale, da v teh šolah vzgajajo kmečke mladince in dekleta predvsem za umno gospodarjenje na individualnih kmečkih posevstih, premalo pa v tem smislu, da bi absolventi lahko pozneje koristili predvsem kmetijskemu združništvu, katerega napredek je v znatni meri pogojen tudi s strokovnim kadrom, ki pa ga našim kmetijskim zadrugam še vedno primanjkuje.

Z ustrezno reformo učnih programov, ki naj bi bili prilagojeni predvsem potrebam kmetijskega združništva in sestavljeni tako, da bi te šole dajale kmetijskim zadrugam solidno izšolan in strokovno usposobljen kader (upravniki, vodje posameznih posevalnih odsekov itd.), bi o dokajšnji meri izpopolnili to vrzel in premaknili težišče teh šol bolj v osrednje socialističnih smotrov našega kmetijstva.

Tako reformirani in poglobljeni učni programi bodo zagotovili tudi podaljšanje šolske dobe na dve leti, kar pomeni, da bi dobili iz teh šol zares strokovno in tudi politično razgledane bodoče zadružne voditelje.

Čeprav še nimamo dognanih izkušenj, kako se je pravzaprav doslej obnesla služba socialnega zavarovanja v večjih podjetjih, je vendarle znana prednost, ki jo imajo zaposleni v teh pooblaščenih podjetjih, namreč, da lahko takoj v začetku meseca uveljavijo svoje pravice iz socialnega zavarovanja (oskrbnina, potni stroški itd.) s tem, da podjetje začasno dotira sredstva v ta namen, pozneje pa jih dobi nazaj od pristojnega Zavoda za socialno zavarovanje.

Kljub predvidevanju, da bi služba socialnega zavarovanja v nekaterih podjetjih sprva morda tehnično zašepala, bi kazalo tudi v naši pokrajini pooblastiti vsaj nekatera večja podjetja za samostojno opravljanje poslov s področja socialnega zavarovanja, kajti s tem bi dosegli dva pomembna smotra: službo socialnega zavarovanja bi dokaj približali neposrednim proizvajalcem — plačnikom prispevkov — in vzbudili med

njimi večje zanimanje za družbeno upravljanje in načrtno uporablanje namenskih sredstev socialnega zavarovanja, razen tega pa bi koristniki socialnega zavarovanja lahko tudi časovno ugodnejše uveljavljali svoje pravice v podjetju.

V pomurskih gospodarskih organizacijah je bilo doslej premalo zanimanja za prevoz te službe, čeprav bi bilo to predvsem v korist samim delovnim kolektivom in neposrednim proizvajalcem. V nekem večjem podjetju, v katerem je zaposlenih več sto delavcev in uslužbencev, so na primer zatrjevali, da bi bilo to samo novo breme za podjetje, ker bi morali zaposliti še dva uslužbenca, niso pa imeli nič proti prezetemu te službe, če bi uslužbenca plačal Zavod za socialno zavarovanje. Tak odnos do službe socialnega zavarovanja kajpak ni na mestu, saj bi morali biti samo podjetje v prvi vrsti zainteresirano, da bi olajšalo uveljavljanje pravic svojim zavarovancem.

V podjetjih bi morali posvečati več pozornosti tudi preventivnim ukrepom: razen doslednega uveljavljanja higiensko-tehnične zaščite delavcev bi bilo tudi na mestu, če bi v vsakem podjetju vsaj enkrat na leto zdravniško pregledali vse zaposlene, kajti tako bi pri marsikaterem delavcu pravočasno odkrili bolezen, ki sicer terja pozneje v končnih stadijih veliko več sredstev kot bi jih sicer, če bi jo pravočasno odkrili in tudi zdravili.

Naše družbeno delovanje urejajo zakonski predpisi v taki pestrosti in obilici, da se preprost državljan prav težko znajde, ko hoče uveljaviti svoje pravice, zategadelj je primoran, da išče potrebne nasvete s pravnega področja.

Pravna služba v naših občinah še vedno ni urejena tako, da bi lahko posebej zadostila zahtevam državljanov. Dokaj slabo je zlasti delovanje na področju pravnega nasvetovanja; ponekod še vedno posredujejo ljudem pravne nasvete stari zandarji, policaji ali druge osebe z nič kaj primernimi kvalifikacijami, pri tem pa kajpada večkrat uveljavljajo tudi svoj reakcionarni opliv na ljudi.

Naši ljudski odbori se pač ne bi smeli odpovedati svojemu političnemu oplivu na področju pravnega nasvetovanja zato je potrebno, kakor je priporočil tudi Svet za delo pri OLO M. Sobota, da bi vsaj večje občine v Pomurju imele stalne pravne posvetovalnice, v katere bi zahajali državljanje in tam dobivali odgovore na svoja vprašanja s pravnega področja. Manjše občine naj bi to službo opeljale z združenimi močmi.

lijonov dinarjev, za obnovo vinogradniških in sadjarjskih nasadov pa 56.000.000 din. Za najemanje posojil je bilo od strani kmetijskih organizacij precej zanimanja, medtem ko je bila potrošnja sredstev slaba, saj je znašala le okrog 50%. Od večjih posojiljemalcev ni moglo dobiti posojila zlasti VG Kapela, ki še ni imelo pripravljenih načrtov za novo klet.

Od zneska 390.885.000 din, ki so ga dvignile gospodarske organizacije iz industrije in trgovine, je izplačala Investicijska banka »Naft« Lendava za raziskovalna dela 334.474.000 din, opekarnam Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer znesek 47.895.000 din ter ostalim trem podjetjem 8.516.000 din. Število podjetij iz področja industrije, trgovine, gostinstva in obrti, ki so prejela lansko leto posojila od Investicijske banke, je vsekako nizko, k čemur pa je treba pripomniti, da vodstva podjetij niso predložila banki potrebne elaborate.

Število zahtevkov, ki jih dobiva dan za dnevom Jugoslovanska investicijska banka, zelo narašča ter močno presega možnost ugoditi vsem prošilec, ki iščejo investicijska posojila. Gospodarsko nujno je, da dobijo sredstva predvsem ona podjetja, ki izkazujejo čim večji devizni učinek in ki prikazujejo čim večji dobiček ter lahko sredstva hitro vrnejo. Tudi takih prošilcev je zelo veliko. Ker zahtevajo organizacije več, kakor je razpoložljivih sredstev, banka razen posojil za domačo opremo ne bo mogla reševati prošenj sproti ter bo lahko odobraval posojila za daljši čas vnaprej.

Menim, da se bo lahko gospodarstvo okraja Murska Sobota dobro razvijalo le s pomočjo kreditov od Jugoslovanske investicijske banke, kar pa zavisi v precejšnji meri od same iniciative vodstev že obstoječih gospodarskih podjetij, saj smo še daleč od tega, da bi se bilo treba boriti našim bankam za plasman sredstev.

Orekarne v okraju so se sicer že zelo dobro razvile, so pa še vedno možnosti za razvoj s krediti za nadaljnjo rekonstrukcijo in odpravo ozkih grl. Tovarni mesnih izdelkov v M. Soboti pripadajo prej ali slej sredstva, potrebna za sodobno usposobitev obrata. Zaradi potreb notranjega trga in možnosti izvoza mora priti do večjega izkorščanja mineralne vode v Radenci. V letošnjem letu velja prednost tako živilski, kakor tudi kemični industriji, v kateri je predvideno finanstranje naprav za proizvodnjo 6.000 ton metanola. Za proizvodnjo tega produkta se zanima tudi »Naft« Lendava, ki bo v primeru, da dobi zaproseno posojilo, sedanje gospodarsko stanje okraja temeljito izpremenila.

Obstaja potreba za povečanje proizvodnje težke konfekcije, za kar ima že dobro osnovno »Konfekcija« Ljutomer. Tovarna dežnikov v Lendavi dela v težkih pogojih ter jo bo

Franc Vida je revizor v lendavski občini. Njegova služba je terenska. Pol leta je zagotovo na kontrolah in pregledih po lendavski občini, ostali del časa pa porabi za posle v pisarni, kjer se mu v času odsotnosti delo kopiči. Poleg tega opravlja še nekatere posle inšpektorja, ki ga v tej občini nimajo. Stanuje nekaj kilometrov izven Lendave, ob nedeljah pa se ukvarja z radioamaterstvom, je pa tudi v avto-moto društvu.

»Ta služba mi ugaja,« pravi Vida, Ni dolgočasna. Človek je vedno v neposrednem življe-

nju. To pomeni stalen študij in razvoj na gospodarskem področju, kar je zanimivo in koristno zlasti v današnjem času. Upam, da se bom s časom usposobil za inšpektorja in položil potrebni izpit.«

O svojih načrtih mnogo ne pripoveduje. Kot večini državljanov mu je problem stanovanja. O tem problemu je takole povedal: »Družinsko stanovanje lahko dobijo samo poročeni in ne tudi tisti, ki se nameravajo poročiti. Poročiti se brez tega, da bi imel zagotovljeno družinsko stanovanje, pa je zopet problem, ki se čisto konča usodno za družino. Torej je to večini krog, ki ga človek težko preide.«

Po kratkem premolku je poudaril: »S stanovanjskim problemom se rešijo vsi ostali problemi«. Da, tako so zaključili že mnogi naši državljanje, toda stanovanjski problem je v življenju, vsaj večini državljanov, najteže rešljiv.

Vabimo vsa vodstva sindikalnih podružnic in osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva, da ugotovite, če na področju vaše organizacije že dela

POVERJENIK PRESERNOVE DRUŽBE

Kjer je, ga podprite v njegovih prizadevanjih, kjer pa ga še ni, najdite iz vrst odbora ali članstva tovariša, ki se bo s srcem zavzel za širjenje zabavnih, poučnih in praktičnih knjig Preserrove družbe. Naslove novih poverjenikov pošljite Glavnemu odboru Preserrove družbe, Ljubljana, Erjavčeva c. 14/a.

Storite vse, da bodo vsi vaši člani tudi člani Preserrove družbe, ki bodo konec leta prejeli za minimalno članarino bogato knjižno zbirko.

NOVO! NOVO!
IZSILA JE BROSURA
„SPOMENIŠKO POMURJE“
Cena: broširano 200 din, vezano v polplatno 300 din
Dobite jo v vseh knjigarnah in pri
OBMURSKI ZALOŽBI
MURSKA SOBOTA, KOČLJEVA ULICA 7,
TELEFON STEV. 53
POHITITE Z NAROČILOM, KER JE NAKLADA
OMEJENA!

Zanimiva in koristna pobuda

V okolici Dobrovnika so na zborih volivcev razpravljali o zdravstveni postaji. V tej postaji je stanovanje zdravnik. Prebivalci tega okoliša pa bi hoteli večjo zdravstveno postajo. Predlagajo so, naj jim občinski ljudski odbor zagotovi sredstva v znesku enega milijona din. S temi sredstvi, so zagotovili, bodo zgradili stanovanjsko poslopje za zdravnika v vrednosti treh milijonov.

Štirje roditeljski sestanki

Nedavno so bili v Lendavi štirje roditeljski sestanki, katerih so se udeležili straši slovenskih in madžarskih učencev. Prosvetni delavci so za te sestanke pripravili primerna predavanja.

SMRTONOSNA POMLAD

Sedel sem na odprto teraso neke tretjerazredne kavarne in naročil konjak. Zdaj sem prvič skušal izračunati, koliko sem ponovil izgubil na kartah. Zgrozil sem se, kot bi me zajel vihar pogube. Imel sem majhno posestvece, ki je bilo loceno od glavnega in to je ponoči vse odplaval.

Naenkrat sem opazil pred seboj nizkega, rdečelasega možčka s šč. palnikom na nosu, ki me je radovedno opazoval.

— Sluga ponžen, — je rekel končno.

Spoznal sem ga. Bil je Mandel, kateremu sem dal predurjem na ono parcelo v ulici Manyoki. To je bila še Editna zamisel, di bi si tam zgradila vilo.

— Dober dan, gospod Mandel!

— Prosim gospod, iskal sem vas že preko osrednjega prijavnega urada. Kaj nameravate z zemljiščem v Manyokijevi ulici?

— Prodajte drugemu! Ne potrebujem ga več!

— Toda izgubili boste predujem!

— Ne za to!

Rdečelasi človeček je strmel vame, potem pa je skomignil z rameni. Toda očito je bil zelo vznemirjen, kajti to je zanj pomenilo odlično kupčijo. Prav gotovo je imel že drugega kupca, ki je ponudil višjo ceno. Ponudil mi je roko in dejal:

— Torej, sluga ponžen!

Odšel je lahkih korakov, navidez miren, toda ko se je že nekoliko oddaljil, si je porinil klobuk nazaj in mahajoč s palico prčel skoraj bežati. Htel je za kupčijo.

Ta večer sem dobil na kartah dva tisoč forintov. Drugi dan sem jih izgubil osemnajst tisoč. Ta znesek je dobil Turkevey. Ostal sem dolžan, zato sem moral vzeti posojilo na posestvo.

Plačal sem ogromne stroške, ker so iz banke telefonično zahtevali podatke katastrske uprave. Teh petdeset tisoč forintov je bil prvi dolg, s katerim sem obremenil posestvo, ki mi ga je oče zapustil brez krajcerja dolga.

Pet dni pozneje od tega denarja nisem imel več niti prebite pare. Ko so mi v »Griffu« predložili tedenski račun, sem moral zapustiti prstan, ki sem ga svojčas ponujal Joži, a ga ni hotela sprejeti.

Popoldne sem stopil k Joži. Zadnji čas sem imel že lasten ključ od njenega stanovanja — lahek, zložljiv aluminijasti ključ — ki sem ga vedno nosil v žepu tolovnika. Cestokrat se je pripetilo, da nisem večerjal z Jožo, ampak sem ostal v klubu — to je bilo zaradi kart — toda ponoči sem odšel k njej in pogostoma tam tudi prenočil. Joža je ob takšnih prilikah vselej vstala iz postelje in mi ponudila žganja.

Joža je videla na meni in vedela, da drvim v pogubo, toda z nekim čudovitim nagonom je zaslutila, da me ne bi mogla rešiti, če bi me z besedami in rotnim odvrčala od brezumnega kvartanja, ker sem v tem kvartirskem razburjenju bežal pred drugim strašnim nemikom. Resnično je trpela. Trpela je in me pomilovala. Postala je nenavadno molčča, včasih se je zagledala nekam v praznino in takrat sem čutil, da išče ono drugo, neznano dekle in da jo nemo, strašno sovraži. Ne vem, morda se je v svojih najbolj skritih mislih celo veselila, da omamljen in z neuravnovešeno glavo drvim navzdol, kajti bil sem visoko nad njo, toda padajoče vse globlje sem hitel naravnost v objem njenih razprostrtih rok. Zlomljen in prepaden bom nekoč morda položil svojo trudno glavo v njeno naročje, toda če bom še naprej ostal gospod in bogat človek, se bom prej ali pozneje moral ločiti od nje.

Na poti proti njenemu stanovanju sem naenkrat dvajset korakov pred seboj zagledal Jožo in Boška. Za trenutek je nekaj zbledel v srcu, toda v tem res ni bilo ničesar, če se ona z Boškom, s svojim starim zaupnim znancom, spreha po ulici. Nekaj časa sem šel za njima, potem sem obstal in ju pustil naprej. Izgubila sta se v množici.

Zavil sem v neko kavarno. Sedel sem tam dobro uro in zdolgočasno brskal po ilustriranih listih. Potem sem vstal in odšel. Menil sem, da se je med tem časom tudi Joža že vrnila.

Neslišno sem odpiral vrata predsobe in po prstih stopil proti spalnici. Ne vem zakaj, toda neka zla slutnja mi je šepetala, da bom Boška našel tam in da ju bom presenetil.

Razmaknil sem zaveso na vratih. Joža je v domači halji ležala na divanu in brala roman Selme Lagerlöf »Gösta Berling«, ki sem ji ga sam prinesel.

Ko me je zagledala, si je pritisnila roko na srce.

— Bože moj, kako sem se prestrašila. Nisem slišala, ko si vstopil.

Odložila je knjigo, stegnila k meni svoje hladne, bele roke in mi potegnila glavo na svoje dehteče prsi.

Sramoval sem se prejšnje svoje misli, ko sem jo sumničil zaradi Boška. Sla je v kuhinjo pražiti kavo, sam pa sem tak čas sedel k oknu in listal po knjigi. Joža je bila srečna, če mi je lahko nudila takšna drobna zadovoljstva. Vedela je, da imam rad sveže praženo kavo z mandljevim kolačem. Oči so ji vsakokrat žarele, ko sva ob popoldnevi skupaj srebala kavo. Iz kuhinje je kmalu zavel prijeten duh po kavi in me mehko ščegetal v nos. Ta duh, topel, nekoliko grenak duh sveže pražene kave ob času malice je bil za mene vedno duh tistih popoldnevo. Ne vem zakaj, toda ko je ta duh okrog mene napolnil sobo, je tudi mi jemu srcu nudil nekakšno blagodejno toploto. Dolej sem v tem dveh sobah videl le obsežno posteljo, čipke, dišavne stekleničke, skrbno čisto in prefinjeno udobje ljubimke, toda zdaj mi je duh po kavi pričaral — dom.

Pomislil sem, kako strašno — in še strašnejše — bi bilo moje življenje, če ne bi poznal Jože in bi se zdaj s svojim zgorenim življenjem moral sam soočiti med štirimi golimi, pustimi stenami svoje sobe v hotelu »Griff«.

Joža je prinesla kavo na majhnem ovalnem srebrnem podstavku. K finim skodelicam je pristavila v trikot zložene majhne prtičke. Tudi te drobne stvarčice so kazale sledove njenega ukusa in redoljubnosti. Med nju je postavila majhno mizico in na njej pripravila malico. Sedela sva si nasproti in mešala kavo. Naenkrat sem jo vprašal:

— Kdaj si videla Boška?

Najprej je vzela kolač, ga prelomila na dvoje in potem odgovorila:

— Prejšnji teden.

Z dvema prstoma je ravnodušno pomočila kolač v kavo. Zdaj sem zopet čutil, kot bi me nekdo z železno palico od zadaj udaril po glavi in bi mi od grozne bolečine počila lobanja. Enkrat sem že občutil ta udarec, prav takrat, ko sem Edit vprašal, kdaj je videla Ahrenberga. Prvi hip niti misliti nisem mogel, toda prva misel, ki mi je šinila v pridušenem, nemem besu, je bila: mar tudi ona? Tudi ta cunja?

S suhim grlom sem jo vprašal, toda ona ni opazila moje ga razburjenja.

— Se danes nista popoldne skupaj sprehačala?

— Ves popoldan sem bila doma, — je rekla.

In takrat se je zgodilo nekaj strašnega. V razvrzanih živcih mi je nekaj počilo in bes se je raztreščil v meni kakor strel. Črna in rdeča kri mi je pritisnila v možgane, mišice na rokah so se mi napele od žle, skočil sem pokonci in odrinil stol, na katerem sem sedel.

Dvignil sem roko in jo z vso močjo udaril v obraz.

CENE MALIH OGLASOV:

Beseda 10 din, med dve črti beseda 20 din. Zenski oglas beseda 50 din. Na oglase, ki so pod šifro oziroma naslov v oglasnem oddelku, se prišteje 50 din.

OPOZORILO!

Vsa obvestila in male oglase bomo objavili le takrat, ko bo vplačan tudi znesek za objavo. Stranke, ki zahtevajo pismeno naslove ogasov ali kako drugo informacijo, naj priložijo za odgovor znamko za 15 din. V nasprotnem primeru ne bomo govarjali. Naslovov, ki so pod šifro, ne izdajamo! Za poslani denar v navadnih pismih ne odgovarjamo.

SPORTNI OTROSKI VOZICEK ugodno prodam. Stiberc, Lendavska c. 10/IV., M. Sobota.

RAZPRODAJA kmetijskega orodja dne 30. marca ob 13. ure v Polani št. 24. M-244

MALO RABLJEN KOMBINIRAN OTROSKI VOZICEK prodam. Naslov v oglasnem oddelku. M-247

DENAR V ZNESKU OKOLI 12.000 DINARJEV sem izgubil od Rakičana do Sebeboce. Poštenega najditelja prosim, da mi ga vrne proti dobri nagradi na naslov Franc Cervek, Rakičan. M-248

MALO POSESTVO z gozdom ugodno in poceni prodam. Ana Topolnik, Stanetinci št. 5, pošta Videm ob Sčavnici. M-249

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOP- JEM in 6 ha zemlje vseh kultur v Vitomarcih, prodam. Vprašati pri Sprah, Vičovska pot 14, Ptuj. M-250

1 ha GOZDA IN STAVBENO PAR- CELO PRODRAM. Vprašati v gos- tilni Sternišča, Slatina Radenci. M-251

SVINJSKE HLEVE in VINSKE SODE prodamo. M. Sobota, Kolodvorska ulica 5. M-252

ISCEMO DEKLICO k triletnemu otroku, trikrat tedensko popoldne. Naslov v oglasnem oddelku. M-254

VEČJO PARNO LOKOMOBILU v dobrem stanju kupim. Franc Man- ko, Mezgovci, pošta Moškanjec pri Ptuj. M-255

HIŠA Z GOSPODARSKIM POSLOP- JEM in trije svinjski hlevi, hra- stovi, skoraj novi, ugodno napro- daj. Vprašati v Iljaševcih št. 49. M-256

DVOSTANOVANJSKO HIŠO Z GO- SPODARSKIM POSLOP- JEM in 2,50 ha zemlje prodam. Alojz Hen- žekovič, Verzej. M-258

SEME CRNE DETELJE (prave), več- jo količino, ugodno prodam. Vn- neči št. 7. M-259

RADIO »PHILIPS«, 5-cevni, krásno ohranjen, prodam za 28.000 din na dva obroka. Horvat, M. Sobota, Titova 11. M-261

KOVANČICO Z HIŠO in gospoda- rskim poslopijem ter nekaj zemlje ugodno prodam. Informacije v gos- tilni Kraner, Sv. Ana v Sloven- skih goricah. M-261

HIŠO z gospodarskim poslopijem (kmetija) s 3 ha njive in sadov- njak v okolici Križevca pri Lju- tomeru, prodam. Poizvedbe pri Ciril Cagranu, Banovci, p. Ver- zej. M-284

OTROSKO VEČJO POSTELJICO, bejo pleskano, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. M-269

16 ha ARONDIRANO POSESTVO z nekaj inventarja in gospodarskim poslopijem na ravnini v bližini cesle ugodno prodam. Urbančič, Ledinek 57, Zg. Sčavnica. M-270

ENOSTANOVANJSKO HIŠO, takoj vseljivo, ugodno prodam. Cena 700.000 din. Polovico na obroke po dogovoru. Naslov v oglasnem od- delku. M-271

3/4 VEČJE NOVEJSE ZIDANE HIŠE (bivša gostilna Lutarič, Gradišče), ob močno prometni cesti M. Sobota—Slatina Radenci, 5 km od M. Sobote, prodam z 70 arov zemlje ali brez nje. Vprašati: Evgen Lu- tarič, Gradišče 8, p. Tišina. M-272

MOTORNO KOLO »Jawa« v odličnem stanju s prevoženimi 4.500 km, prodamo! Na ogled je vsaki dan v opekarni Pu- conci. M-273

POSESTVO v izmeri 9 ha, vse aron- dirano, sestoji iz prvovrstnega sadovnjaka, njive, pašnikov, gozda in celotno gospodarsko poslopje s prešo ter na novo sezidani hlevi. Od ceste oddaljeno 10 minut v neposredni bližini znanih »Vuč- kovskih toplice«. Cena po dogovo- ru. Kupci, ne zamudite ugodne priložnosti. Mirko Stubičar, Bu- kovec, p. Selnice, Medžimurje. M-274

POSESTVO v Zbigovcih z inventar- jem, vprego, oradjem in sodi pri Gornji Radgoni (poleg Svetec) in 3 ha zemlje z vinogradom, njiva- mi, gozdom in sadovnjakom. Pro- dam. Cena po dogovoru. Marija Wolf, Zbigovci 36. M-274

3 TRAVERZE, po 5 metrov dolge, in tesan les prodam. Naslov v oglas- nem oddelku. M-250

25 q SLADKEGA SENA, 1 voz 15 q nosilnosti, 1 par konjske vprege, 1 čevljarški šivalni stroj »Pflaff«, prodam. Vprašati v Ljutomeru, Prešernova 4. M-277

POSESTVO, hiša krita z opeko in 3 ha zemlje z vsemi ugodnimi predam. Alojz Roškar, Bodislavci 6, p. Bučkovič. M-278

POSESTVO, 4 ha zemlje, z novim gospodarskim poslopijem, na po- dročju mesta Celja, ugodno pro- dam. Nadvse prikladno za tistega, ki bi imel veselje do prevoznitva ali sadjarstva. Izredna možnost zaslužka. Vprašati: Ivan Zobot, G'бина, pri Razkrižju, p. Ljuto- mer. M-279

65-LETNI VDOVEC s premoženjem in obrtjo na vasi želi spoznati žensko do 50 let v svrhu ženitve. Vdove niso izključene. Ponudbe pošljite na oglasni oddelak pod »Veselite do kmetije«. M-280

42-LETNA VDOVA išče prijatelja. Ponudbe na oglasni oddelak pod »Pom'ad«. M-281

KMECKI FANT, star 32 let, z last- nim posestvom, želi spoznati de- kle do 28 let iz kmečke družine. Ostalo po dogovoru. Ponudbe po- slati na oglasni oddelak pod »Pri- jeten dom«. M-282

26-LETNA SIVILIA želi spoznati do 35-letnega uslužbenca v svrhu že- nitve. Ponudbe poslati na oglasni oddelak pod »Srečen zakon«. M-283

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 28. marca do 6. aprila

V roku med 27. in 29. mar- cem ponovna močna ohladitev z močnimi mrzlimi vetrovi in mrazom ponoči. V začetku aprila v glavnem lepo vreme s hitro otoplitvijo, pozneje pomladansko toplo vreme.

Nadaljnji izgledi: v roku med 8. in 11. aprilom zopet močna ohladitev s negom do nižin.

POMURSKI VESTNIK

Izdaja Casopisno in založni- ško podjetje »Pomurski tiske« v Murški Soboti — Direktor in odgovorni urednik Dragan Flisar — Uredništvo: Murska Sobotna, Stefana Kovača 16 — Telefon 158 — Uprava: M. Sobota, Kočjeva ulica 7 — Telefon: 55 — Oglasni in na- ročniški oddelak: Stefana Kovača 16 — Telefon 158 — Na- ročnina četrtletna 100, pollet- na 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Trk. račun pri Komunalni banki, M. Sobota, šte. 64-KB-1-2-365 — Tisk Pomurske tiskarne v Murški Soboti

KINO

MURSKA SOBOTA — od 28. do 30. marca ameriški barvni »cinema- scope« film: »Do pekla in nazaj.«

GORNJA RADGONA — od 29. do 30. marca amer. barvni film: »Trom- be opoldne.«

SLATINA RADENCI — od 29. do 30. marca ameriški film: »Beg iz Gvajane.«

LENDAVA — od 28. do 30. marca ameriški film: »Do zadnjega.«

LJUTOMER — od 29. do 30. marca francoski film: »Oče, mama, služ- kinja in jaze.« 2. aprila madžarski film: »Se živijo.«

BELTINCI — 29. in 30. marca ameriški film: »Džipse.«

VERZEJ — 29. in 30. marca ameriški film: »Ne bodo mi verjeli« — 3. aprila ameriški film: »Bistre gla- vove.«

TURNISCE — 29. in 30. marca fran- coski film: »Ljubimca iz Toleda.«

VELIKA POLANA — 30. marca ameriški film: »Streljaj prvi.«

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — 29. in 30. marca angleški film: »Ugra- bitelj«, — 2. aprila angleški film: »Zonglere.«

Zdravstveni dom Gor. Radgona razpisuje mesto

babice

za okolš. Negova. Nastop služ- be s 1. aprilom 1958.

Upravni odbor Zdravstvenega doma Ljutomer

razpisuje naslednja delovna mesta:

1 ZDRAVNIKA — SPLOSNE PRAKSE

Pogoj: ustreza medicinska fakulteta in opravljen staž

1 DELOVNO MESTO OTROSKE NEGOVALKE

Pogoj: šola za negovalke in opravljen strokovni izpit

Nastop službe možen takoj

Temeljna plača po uredbi, položajna plača po pravilniku zavoda

Upravni odbor tovarne perila »Mura« v Murški Soboti

razpisuje

2 DELOVNI MESTI PRIKROJEVALCA NA TRACNEM REZILU

Pogoj: izučen krojaški pomočnik z odsluženim vojaškim rokom

Plača po tarifnem pravilniku podjetja

Pismene ponudbe poslati do 15. aprila 1958 na upravo podjetja

Upravni odbor mlinškega podjetja Murska Sobotna

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

z ustrežno šolsko izobrazbo ter daljšo prakso v vodenju industrijskega ali trgovskega knjigovodstva.

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

z ustrežno šolsko izobrazbo ter daljšo prakso v finančnem knjigovodstvu.

Plača po dogovoru. Nastop službe takoj!

Prošnje je poslati do 10. IV. na Upravni odbor podjetja.

RAZPIS

Komisija za razpis delovnih mest pri Elektro Maribor okolica Maribor razpisuje na podlagi čl. 138 Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ 55/57) mesto

INKASANTA

pri obratu Murska Sobotna

Pogoji: da stanuje v okolici Crenšovec (občina Bel- tinci) in da je večš. računanj.

Prošnje z življenjepisom in navedbo dosedanjega službovanja predložiti pri Elektro Maribor okolica — obrat Murska Sobotna.

Komisija za najemanje stalnih delavcev pri Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, p. Murska Sobotna, razpisuje delovno mesto

TRAKTORISTA

na delovišču Petanjeci

Pogoji: Traktorist z opravljenim strokovnim izpi- tom in najmanj 5-letno prakso z znanjem manjših po- pravil na traktorju.

Plača po tarifnem pravilniku, družinsko stanovanje zagotovljeno. Nastop službe 1. maja 1958.

Kmetijska zadruga Križevci v Prekmurju

razpisuje delovno mesto

KNJIGOVODJE-KINJE

Pogoji: Strokovna izobrazba v knjigovodstvu ter opravljen stro- kovni izpit

Nastop službe 1. maja 1958. Prijave poslati do 15. aprila 1958 na upravo Kmetijske zadruge Križevci v Prekmurju

Trgovsko podjetje »ZFLEZO«, Murska Sobotna

sprejme

trgovskega pomočnika, izvežbanega

ZELEZNINARJA

Plača po tarifnem pravilniku

Nastop službe 1. aprila ali po dogovoru

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

Trgovsko podjetje »ZFLEZO«, Murska Sobotna

OBVESTILO

Obveščamo vse čebelarje, da priredi Čebelarstvo društvo v Murški Soboti

TRIDNEVNI TECAJ

Začetek tečaja bo v soboto, dne 29. marca 1958. ob 8. uri v Obrtnem domu in ne pri Zvezdi, kot je to bilo prvotno javljeno

Sporod predavanj:

V soboto o vzreji matic, v nedeljo o pripravi čebel za prevoz in v ponedeljek o čebelji boleznih

Za člane udeležba obvezna!

Vabimo pa tudi vse ostale čebelarje, da se predavanj udeležijo

Zavedajmo se, da je uspeh čebelarstva dosti odvisen od čebelarjevega znanja in sposobnosti. Zato, čebelarji, pri- dite v čim večjem številu!

TRANSIT-EXPORT

MÜNCHEN 15, Landwehrstr. 44

veletrgovina s kuhinjskimi in gospodinjskimi elektro-tehničnimi potrebščinami, radioaparati, televizijskimi aparati, novimi in rabljenimi avtomobili in motornimi kolesi, obvešča vse svoje cenjene odjemalce in znance, da s

1. APRILOM 1958

ODPRE V AVSTRIJI DVE PODRUŽNICI:

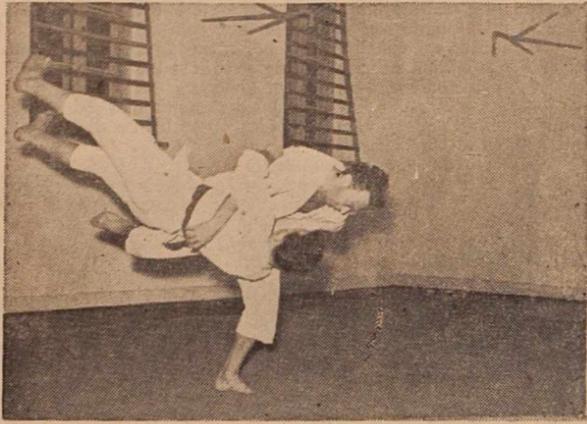
GRAZ, BAHNHOFSGURTEL 59

(bančni konto: Steirische Bauernkasse, Graz, Kto. Nr. 8036)

RADKERSBURG, KAMNIKERSTR. 5

(bančni konto: Reliefsenkasse, Radkersburg, Kto. Nr. 30/414)

Popusti, da zmagáš

JUDO — moderen šport. — Uveljavlja se v svetu in tudi pri nas. — Šport, ki se je razvil iz samoobrambe jiu-jitsu na Japonskem. — Goje ga vse naprednejše armade in policije — tudi pri nas. — Primeren šport za stare in mlade, ker ga lahko goje brez kakšnega predznanja — tudi ženske. — V Sloveniji je danes 8 judoklubov, v Jugoslaviji 19. — Mariborski mojstri v judu bodo nastopili pri nas spomladi, kot so obljubili.

V Mariboru sem si nekega večera ogledala borbo judistov. Na splošno to niso običajne borbe, kot pri boksu ali rokoborbi. Na videz se zde celo nezanimive. Tako vidiš, da se oba judoista držita za kimone in mirno hodita po blazinah in iščeta priložnost za akcijo. Ko jo eden od obeh najde, se met opravi z bliskovito naglico in borbe je konec. Pri rokoborbi in boksu je na prvem mestu moč, pri judu je važna tehnika, potem šele moč. Takoj sem se spomnila filmskih scen, kjer izvajajo judo-mete. Torej mora znati nasprotnik padati. Treninž je pač osnova vsakega športa. Pri judu je pogoj: **znati padati** iz vsakega položaja.

Nekaj podatkov o judu mi je dal mariborski trener juda Niko Vrabl.

Sisteme JIU-JITSA (izgovori: džiu-džitsu = mehka umetnost) je združil v JUDO (= mehka pot) Japonec Jigoro Kano, ustanovitelj juda. Prva univerza za judo na svetu, je od 1882 v Tokiu. Japonci goje judo predvsem iz vidika svoje življenjske filozofije: popusti, da zmagáš. Goje ga na blazinah in taki so tudi v življenju, zato pri nas ni povsem sprejemljiv. Ima pa dosti uporabljivih načel. Na primer čenrav z manjšo močjo, premagaš močnejšega, ker se udarcu hitro umakneš in ko ima nasprotnik najbolj iztegnjeno roko, s katero je sunil, ga zanj pri meš in potegneš v smeri njegovega sunka, bo padel, ker je izgubil ravnotežje. Princip juda, ko domala brez vsakega napora vržeš nasprotnika, seveda, če le ujameš trenutek, ko je nasprotnik najslabši.

Pri nas je judo šport, ki je sprejel mnogo japonskih načel, ne pa vseh. Vendar ima prav tako pri nas judo psihični moment: samozavest judoista se poveča. Ljudje z manj vrednostnim kompleksom postanejo odločni v življenju. Da ne po-

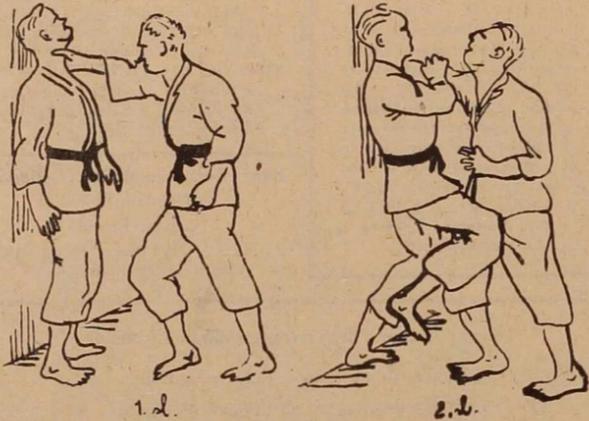
udarjamo fizičnega momenta: judo utrdi telo in ga vsestransko izuri. Pri judu se naučiš dobro anatomijo, celo pri samoobrambi, saj moraš vedeti, kje je treba nasprotnika napasti. Iz tega sledi pouk prve pomoči. Ni čudno, da je prva pomoč japonskega izvora; čeprav stara par stoletij, je presenetljivo uspešna.

Zanimivo bi bilo omeniti Van der Vehena. S 35 leti je začel gojiti judo, čeprav je imel paralizo. Danes je star 48 let in je trener juda v Franciji, nosilec tretjega mojstrskega pasu.

Kako je s temi pasovi, naj povemo, da je obleka judoistov bela kimona z barvastim pasom, da se spoznajo stonnje judoistov. Merilo za dosežene uspehe in obremen nagraje za judoistov trud je barva pasu. Sistem podeljevanja pasov, ki ga danes uporabljajo judoisti, je uredil ustanovitelj juda Jigoro Kano.

Glavna delitev judoistov po pasovih: šolski pasovi (japonsko Kyu) in mojstrski pasovi (jap. Dan).

Šolskih pasov je šest in najnižji je 6. beli, potem 5. rumeni, 4. oranžni, 3. zeleni, 2. modri in najvišji Kyu je 1. rjavi. Mojstrskih pasov je 12. Od 1.—6. pasu je črna barva, od 6.—11. je rdeč pas in 12. Dan je beli pas. Naslov »Doktor juda« je časten in ga prejme nosilec 12. mojstrskega pasu. Od 6. šolskega pasu se razlikuje po odtenku barve in širine pasu, so svetlejši in širši. Ob svečanih nastopih so občešni slednji v črne kimone. Dekleta in žene nosijo enake barve, pasove, le bela črta sredi pasu jih loči od moških. Naslov »Doktor juda« je imel le Jigoro Kano, umrl leta 1939.

Na vprašanje: »Kdo je zmagovalec judo borbe?« je tovarš Vrabl, mojster s črnim pasom, dejal:

— Zmagovalca judo borbe določimo po točkah, ki se dobijo za uspel met, davljenje s kimono (ne z rokami), vzvod na sklepe in končni prijem, če drži nasprotnika 30 sekund pod kontrolo na tleh.

Na sliki pogledimo mariborske mojstre pri judo-borbi. Na sliki 1 in 2 pa primer davljenja od spredaj iz JIU-JITSA. (Vendar opomba: nejudoisti naj ne bi poskušali nevarnih prijemov, ker ne poznajo niti prve pomoči, niti ne znajo padati itd.)

NB

DRAMA NA OTOKU SVETE HELENE

MALI OTOK SVETE HELENE, NA KATEREM JE UMRL NAPOLEON, JE PREJSNJI MESEC DOZIVEL NE-NAVADNO DRAMO. NEKI DOUGLAS WILLIAMS, OCE ŠESTERIH OTROK, SE JE OKUZIL S TETANUSOM. TUDI 14-LETNA DOROTHY THOMAS JE POSTALA ŽRTEV TRENUTNE NEPAZLJIVOSTI.

Po čudni igri naključja sta se oba prebivalca Svete Helene, katere glavno mesto Jamestown šteje okoli 4 tisoč prebivalcev, okuzila istega dne. Osemindeset ur kasneje so k Williamu in Dorothy, ne da bi vedeli drug za drugega, poklicali zdravnika Go. Freya Clarka, ker sta dobila bolnika visoko temperaturo in prve znake te smrtonosne bolezni. V obeh primerih je bolezen že tako napredovala, da brez seruma ni bilo misliti na ozdravitev.

Na nesrečo pa ni bilo na otoku niti ene ampule seruma proti tetanusu. Kaj storiti? To vprašanje je vsebovalo tragiko in obup, kajti Sveta Helena je eden izmed najbolj osamjenih krajev na svetu. Desettisoč km je oddaljena od Londona, do najbližjega kopna — afriške obale — pa je okoli tisoč km. Po drugi strani leži otok izven glavnih pomorskih poti in v prisanišču Jamestown pristajajo ladje le enkrat ali dvakrat na leto, ko pripeljejo hrano ali pošto.

Na Sveti Heleni nimajo niti enega radijskega oddajnika in ne telegrafskih zvez. Nedavno so vzpostavili telefonsko zvezo z Londonom, toda zaradi velikega števila reletnih staj in zato, ker pošta dela samo določen čas, dr. Clark ni mogel po telefonu zahtevati pomoči, ker je šlo za dragocene ure. Prisebni doktor pa se je spomnil, da bi lahko izkoristil neposredno zvezo, ki veže Sveto Heleno z malim otokom Ascension. To skupino granitnih sten imenujejo »Vrata pekla« in to imo docela zasluži. Otok leži okoli 1500 km severozapadno od Svete Helene. Naselili so ga šele v drugi svetovni vojni, ko so zavezanci tam zgradili pomožne baze za svoja letala, ki so letala iz ZDA proti Bljnjemu vzhodu. Morda bi bil danes spet zapuščen, če se nebi Pentagon odločil po vsem svetu posejati ameriških baz za nadzorstvo nad vodnimi iztrelki.

Na tem skalnem otoku je zato okoli 500 tehnikov, ki premorejo zelo močan radijski oddajnik, ki ima neposredno zvezo z ameriško bazo v Pernambucu v Braziliji,

2000 km vstran. Ta baza stalno spremlja oddaje radijskega oddajnika otoka Ascension.

Dr. Clark je poskušal storiti nemogoče: da bi se preko Ascensiona povezal z bazo v Pernambucu! Imel je srečo. Seveda niti ni imel pojma, da so prav ta dan vzpostavili zvezo med Florido, Antili, Pernambucem in tem otokom. Razlog iz baze v Canaveralu bi morali izstreliti medcelinsko raketo »Snark«.

Radiotelegrafisti v Pernambucu so bili presenečeni, ko so slišali poziv na pomoč, ki je prišel preko radijskega oddajnika z otoka Ascensiona. Takoj so obvestili predstojnika, ki so preko radia sporočili vest letalskemu oporišču v Južni Karolini v ZDA. Prav v tem hipu je bilo na letališču veliko štirimotorno letalo »Globmaster« pripravljeno na polet proti Pernambucu, da bi opazovalo let vođenih izstrelkov.

Nam-sto tega so poveljniku letala ukazali, naj odleti z dragocenim tovorom — škatlo seruma proti tetanusu — proti otoku Svete Helene. Enajst ur kasneje je letalo preletelo otok Ascension in tri ure kasneje že Sv. Heleno. Letalo ni moglo pristati, zato se je pilot spustil proti zemlji in v višine 100 metrov odvrzel dragoceno zdravilo s padalom. Na domeniženem kraju je že takal rešilni avto, ki je takoj prejel zdravlilo v bolnico.

Dr. Clark je lahko takoj nudil svojima bolnikema pomoč. Navzlic temu je Williams podlegel bolezni, mla Dorothy Thomas pa je ozdravela in danes spet teka po klančih Jamestowna.

To je verjetno doslej edini in na žalost smrtonosni primer, ko je obstoj smrtonosne medcelinske rakete pomagal rešiti človeka.

Novi mineral. V Uzbekistanu so odkrili doslej neznan mineral črne barve. Mineral so imenovali avicennit po znanem filozofu Avicenu, ki je živel v 11. stoletju. Ugotovili so, da novi mineral vsebuje antimon, kositer, železo, vanadij, aluminij in nekatere druge elemente.

MODERNIZACIJA

Pripadniki afriškega plemena Bantu ne dajejo svojim otrokom več imen kot so Grom, Kačja koža itd. Zdaj imajo bolj moderna imena: Džip, Kamera, Cokolada, Pivo, Puška itd.

Kot v kriminalnem romanu

V mestu Norfolk v ZDA je prišla na policijsko postajo neka starejša žena in zahtevala dovoljenje za nakup revolverja. Uradnik ji tega dovoljenja ni mogel takoj izstaviti in ženska je vsa nesrečna odšla. Nekem detektivu se je zdela sumljiva, zato jo je na skrivaj spremljal. Na poti do doma je ženska stopila v trgovino in kupila nož. Policiist jo je spremljal do hiše in v stanovanje. Prišel je pravi čas, kajti ženska je planila z nožem v roki nad moža in ga hotela ubiti.

USPEH S JMA V LEIPZIGU

Predstavnik vzhodnonemškega trgovskega ministristva je izjavil, da več kot 250 milijonov mark pogodb. so vzhodnonemške tovarne v prvih dneh sejma v Leipzigu sklenile za

ELEKTRIKA NAMESTO GNOJENJA

Po štiriletnih poskusih je angleški vrtnar Gordon Lindfield iz Sussexa ugotovil, da njegov paradžnik chrodi mnogo boljše, če ga izpostavi električnim tresljajem. To je sporočil angleškim botanikom in jih tudi prepričal o koristnosti svojih poskusov.

Lindfield se je začel ukvarjati z idejo, da bi gnojil paradžnike z električnimi tresljaji, potem, ko je prečital v nekem znanstvenem časopisu članek, kjer je pisalo, da dozori pšenica v polarnem krogu Finske mnogo prej kot pa v zmernem podnebju. To so pripisovali dejstvu elektrike, ki vpliva na rast rastlin blže tečaju.

Lindfield se je zamislil. Zakaj ne bi elektrika vplivala dobro

tudi na paradžnik? Izbral si je sadke in jih razdelil v dve skupini. Ene je gnojil na obcajen način z gnojem, druge pa je izpostavil električnemu toku, ki ga je dobil iz navadne baterije za kolesa. Ugotovil je, da so te rastline rasle hitreje in da so imele bolj zelene liste od ostalih. Tudi korenine teh paradžnikov so bile mnogo bolj močne.

Vrtnar je skrbno zapisoval, kdaj so paradžniki dozoreli in

koliko plodu so dali. Medtem je baterijo zamenjal za elektriko iz mestnega omrežja, ki pa jo je prej z žal skozi transformator na napetost 4 voltov. Če se je dotaknil paradžnikov, so mu skakale iskre pod prsti. Posebno rad je imel, če je ob temnih zimskih večerih veter zganil liste rastlin, ko je odprl vrata v rastlinjak. Tam, kjer sta se dva lista dotaknila, so skakale iskre.

Rezultat je bil zelo dober. Že prvo leto so naelektrizirane rastline dale za 50 odst. več plodov kot ostale. Naslednje leto se je odstotek še povečal. Tretje leto je ponovil poskus še z boljšim uspehom. Vsaka na-

elektrizirana rastlina je dala povprečno 25 kg paradžnikov, ostale pa le povprečno po 16,7 kilogramov.

Na vprašanje novinarjev, ali bi lahko to metodo uporabili tudi drugi vrtnarji, je Lindfield odgovoril, da je to mogoče, le da bi morali paziti pri rokovanju z elektriko. Lindfield je uporabljal svojo metodo tudi pri solati in ugotovil, da je šla v glave deset dni pred naelektriziranimi rastlinami in da je listje bilo večje ter bolj zeleno. Zanimivo je tudi, da na takih rastlinah nikdar ni bilo listnih uši. Po Lindfieldovem mnenju je moč to metodo še razširiti.

piše: Janez Švajncer

MRKI

riše: Ladislav Danč

58. V primerni razdalji je sledil Mrkemtu. Skrival se je med grmovjem, da ga neznanec ne bi opazil. Ko je čez nekaj časa zagledal, kako je izginil v bunkerju, mu je zaprlo sapo od začudenja in močnega vznemirjenja. Vrat na nos je zbežal, od koder je prišel. Doma ga je pokaral oče: »Kje se potikaš? Za nobeno rabo nisi pri hiši. Klecal sem te, a se nisi ozrlas! Ti nesrečni otrok, samo jezo imam s teboj in skrbi.« Toneka očetovo zmerjanje ni prizadelo. Preveč je bil razburjen od tega, kar je videl v gozdu. »Oče, jaz sem pa videl, kie ima gozdni mož stanovanje,« je hitel praviti očetu. »To je zato, ker vedno bereš pravljice.« je odvrnil kmet in odšel.

59. Odslej Toneček ni več imel mira. Venomer je mislil na bunker v gozdu. Sklenil je, da si ga bo ogledal od bližje, a danes še ne bo odšel tja, počakal bo jutrišnji dan. — Meltem so Mrki, Silni in Sloki montirali oddajno in sprejemno postajo. Mrki je stražil pred vhodom in se dolgočasil. Priganjal je spremljevalca k delu in ju po nepotrebnem spraševal. Kdaj bosta opravila. Nista mu odgovarjala. Sklanjala sta se nad oddajnik in ga preizkušala. Toda naprava ni dala glasu od sebe. Drug drugega sta zmerjala zaradi nesposobnosti, naprava pa je molčala.

60. Končno jim je uspelo vzpostaviti zvezo s taboriščem. »Halo, tukaj Mška, halo, tukaj Mška,« je Mrki ponavljal dogovorjeno geslo. »Ali me slišite?« Čez čas so se mu razlezele ustnice v nasmešek. Iz aparata je slišal odgovor: »Halo, tukaj Mačka, halo, tukaj Mačka. Slišo vas.« Vsem so se zaškrile oči in od veselja so se objemali. »Zmagali smo,« je vzkliknil Silni in si pomel roke. »Sedaj bomo veljali nekaj več med našimi,« je rekel Sloki. »To je šele začetek,« je menil Mrki in si prižgal cigareto. Nato je dejal: »Opravili smo za danes. Moramo zopet čez Muro.« Skrbno so zaslonili izhod in odšli v noč.